

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้น

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของเด็กและเยาวชน

1.2 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 และ ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499

2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน

2.1 ทฤษฎีว่าด้วยกลุ่มสังคมและปัจจัยทางวัฒนธรรม

2.2 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

2.3 ทฤษฎีทางกายภาพ

3. แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยภายในประเทศ

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ข้อมูลเบื้องต้น

1. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของเด็กและเยาวชน

ธรรมชาติของวัยรุ่น

นับตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นมา เด็ก ๆ จะเริ่มมีความรู้สึกต่าง ๆ ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก เช่น บิดามารดา พี่ น้อง และเพื่อน ๆ การเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจจะปรากฏขึ้นกับเด็กอย่างต่อเนื่องตามปกติเด็ก ๆ จะมีความสงสัยและประหลาดใจต่อสิ่งรอบ ๆ ตัว และต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ซึ่งเขาได้ใกล้ชิดในขณะที่เด็กเจริญเติบโต และมีวุฒิภาวะเพิ่มมากขึ้นความสงสัยและประหลาดใจเหล่านี้จะมีเพิ่มมากขึ้น คารา ปานพลอย (2524, หน้า 28) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ เรียกว่า “ระยะการเจริญเติบโต” ช่วงระยะที่ควรให้ความสนใจใฝ่มากที่สุดคือ ระยะจากเด็กไปสู่วัยรุ่น เพราะการเจริญเติบโตในช่วงนี้จะมีการพัฒนาทั้งร่างกาย ทางสมอง และภาวะ

ก่อให้เกิดพัฒนาทางความรู้สึก พัฒนาทางกล้ามเนื้อ พัฒนาทางภาษา พัฒนาทางเพศ และพัฒนาการในด้านอื่น ๆ หลายอย่างประกอบกัน และบรรยง ศุทธรัตน์ (2522) กล่าวว่า พ่อแม่ผู้ปกครองหรือครูบางคนอาจเห็นว่า เรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะมาพูดกัน บางคนรังเกียจเห็นว่าเป็นเรื่องขยะแขยง ทั้ง ๆ ที่เรื่องเพศเป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งในชีวิตประจำวัน ความจริงความรู้สึกทางเพศนั้น เริ่มพัฒนามาตั้งแต่เด็ก ๆ แล้วค่อย ๆ เปลี่ยนรูปไปจนกระทั่งเป็นความรู้สึกต่อเพศตรงข้ามในวัยรุ่น

ทิพวรรณ นพวงศ์ (2526) กล่าวว่า ในบรรดาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันนี้ ปัญหาที่มักพบเห็นเป็นข่าวหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ ข่าววิทยุหรือโทรทัศน์บ่อยที่สุด คือ ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ เช่น ปัญหาความไม่เข้าใจกัน ความแตกแยกของครอบครัว ปัญหาการมีบุตรก่อนแต่งงานหรือการมีบุตรนอกสมรส ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาโรคเอดส์ ตลอดจนการข่มขืน นอกจากนี้ความไม่เข้าใจอย่างถูกต้องในเรื่องเพศของคนส่วนใหญ่จึงก่อให้เกิดปัญหาสังคม ทำให้เกิดผลเสียทางด้านร่างกายและจิตใจ และในด้านคุณค่าของชีวิต

วัยรุ่น (Adolescence) หมายถึง เจริญสู่วัยภาวะ หมายถึง วันที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะเป็นวัยต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน

เซอร์ล็อก (Hurlock, 1967) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นไว้ว่าเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อเป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา และเป็นวัยที่มีความเคร่งเครียดทางอารมณ์ วัยรุ่นเป็นวัยพายุพายุ (Storm and Stress) อารมณ์วู่วาม เข้าคิดเข้าแค้น ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง อาจเกิดการทะเลาะวิวาทกันด้วยสาเหตุเพียงเล็กน้อยด้วยอารมณ์เพียงวูบเดียวได้ การแสดงออกโดยทั่ว ๆ ไปของวัยนี้มักจะมิอะไรผิดปกติ เช่น ชอบแต่งตัวแปลก ๆ ตัดผมทรงใหม่ พูดภาษาแสลง คือ ผิดปกติ แต่การแสดงแปลก ๆ ของวัยรุ่นนี้แท้จริงก็เป็นธรรมชาติของวัยรุ่นเอง

สุชา จันทร์เอม (2541) ได้กล่าวถึงธรรมชาติของวัยรุ่นไว้ ดังต่อไปนี้

1. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายในร่างกายมาก เป็นผลให้อารมณ์ของเด็กเปลี่ยนแปลงด้วย
2. วัยรุ่นต้องการบ้านที่มีความรักความอบอุ่น ต้องการบิดามารดาที่อบรมเขาด้วยความเข้าใจ
3. วัยรุ่นที่ความต้องการอิสรภาพมาก ไม่ชอบที่จะให้บิดามารดายุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของเขา ไม่ชอบการบังคับเข้มงวดมากเกินไป
4. วัยรุ่นรักความยุติธรรมอย่างรุนแรง ถ้ารู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรมจะแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบทันที

5. วัยรุ่นต้องการจะมีอาชีพที่เป็นหลักฐาน ผู้ใหญ่จึงควรชี้แนวทางให้เด็กได้ประกอบอาชีพตามความถนัด

6. วัยรุ่นมีความรักและความต้องการเพื่อนมาก มักจะเจ็บใจแทนเพื่อนและอยากมีทุกอย่างเหมือนเพื่อน

7. วัยรุ่นเริ่มมีความสนใจเพื่อนต่างเพศ บิดามารดาไม่ควรกีดกันเพราะจะทำให้วัยรุ่นหาทางหลีกเลี่ยงหนีผู้ใหญ่ไปพบกันเอง

8. วัยรุ่นชอบที่จะคบเพื่อนเป็นกลุ่ม และแสดงออกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เช่น มีท่าทางแปลก ๆ การแต่งกายที่คล้ายคลึงกัน

9. วัยรุ่นมักคิดว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่แล้ว จึงเลียนแบบผู้ใหญ่และแสดงความคิดเห็นตรงไปตรงมาอย่างรุนแรงและอาจผิดพลาดได้

10. วัยรุ่นไม่ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อเขาอย่างเด็ก ๆ

11. วัยรุ่นไม่ต้องการที่จะเปิดเผยเรื่องราวของตนให้บิดามารดาหรือผู้ใหญ่คนอื่น

12. วัยรุ่นไม่ชอบสภาพที่ผู้ใหญ่คิดว่าตนเองถูกเสมอไป

13. วัยรุ่นไม่ชอบให้บิดามารดาทะเลาะกัน

14. วัยรุ่นไม่ชอบให้ผู้ใหญ่นำตนไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น

15. วัยรุ่นไม่ชอบให้ผู้ใหญ่ดูว่า เมื่อเขาตอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน ๆ

จากลักษณะบุคลิกภาพของวัยรุ่นข้างต้น สรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นขั้นที่บุคคลจะก้าวขึ้นจากการเป็นเด็ก มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นคนต้องการพึ่งตนเองและเป็นช่วงที่ต้องการอิสรภาพมาก

พฤติกรรมของวัยรุ่น

พฤติกรรมของวัยรุ่นมีความสำคัญที่ควรศึกษา เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงและความแปรปรวนในวัยนี้มีมาก พฤติกรรมที่มีปัญหาทั้งแก่ตัวเองและสังคมก็เกิดขึ้นมาในวัยนี้เราจึงควรทราบพื้นฐานบุคลิกภาพ ทักษะคิด ตลอดจนพัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่น ซึ่งพอจะกล่าวโดยสังเขปได้ดังนี้ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2534, หน้า 96-98)

1. แสวงหาความสนุกสนาน เขาต้องการความสนุกสนานมากกว่าวัยอื่น เช่น ฟังวิทยุติดต่อกันนาน ๆ ร้องเพลงโดยไม่รู้สึกเบื่อ ชอบให้มีเสียงสนุกสนานตลอดเวลา ในส่วนลึกเขาจะมีแต่ความว่างเปล่า กลัวที่จะต้องอยู่ตามลำพังเงียบ ๆ ไม่มีเสียงรบกวนและเขาจะไม่สนุก

2. พฤติกรรมที่ไม่คงเส้นคงว่า วัยรุ่นจะทุ่มเทเวลาและพลังทั้งหมดให้กับสิ่งที่เขาหลงใหล คลั่งใคล้ได้ติดต่อกันนาน ๆ แต่ถ้าหมดความสนใจ เขาก็จะหันหลังให้ไม่เหลียวแลอีกเลยเหมือนไม่เคยสนใจมาก่อน เช่น ชอบชมมวย เขาก็จะหมกมุ่นทุ่มเท ฟังซ้อมทั้งเช้าและเย็น ถ้าทำ

เช่นนี้อยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ก็จะเบื่อแล้วจึงเลิกหันไปสนใจสิ่งใหม่ต่อไป พฤติกรรมต่อต้านต่าง ๆ เช่น เวลาบิดามารดาถามก็จะไม่ตอบ คือจะไม่พูดเวลาที่เรากำลังต้องการให้พูด แต่จะพูดในสิ่งที่เราไม่ต้องการให้พูด เวลาอาหารบิดามารดาให้กินก็จะไม่กิน ไม่สนใจ แต่พอเวลาเขาจะกินก็จะกินตามความพอใจ

3. พฤติกรรมทางเพศ วัยรุ่นจะสนใจเพศตรงข้าม เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่สรีระเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะระบบอวัยวะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเพศ วัยรุ่นจะมีความต้องการมีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะมีช่วงสนใจเพศตรงข้ามต่างกัน เด็กผู้หญิงจะเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กผู้ชาย คือ เมื่ออายุ 13-14 ปี เด็กผู้หญิงในวัยนี้จะเริ่มสนใจเพศตรงข้าม พยายามแต่งตัวสวย และทำตัวให้เป็นที่น่าสนใจของเพศตรงข้าม ส่วนเด็กผู้ชายในวัยนี้ยังไม่สนใจเพศตรงข้ามเลย กลับรำคาญ แต่เมื่ออายุ 14 - 16 ปี เด็กผู้ชายก็จะเจริญเข้าสู่วัยหนุ่มและเริ่มแสดงความสนใจกับเพศตรงข้ามมากขึ้น

4. ต้องการความเป็นอิสระ ความเป็นส่วนตัว วัยรุ่นจะต้องการการยอมรับความเป็นส่วนตัว พวกเขาอ้างถึงก้าวเข้าสู่ช่วงชีวิตใหม่ที่เต็มไปด้วยสิ่งท้าทาย เขาต้องการออกไปข้างนอกสู่โลกกว้าง เขาไม่ยอมไปไหน ๆ กับบิดามารดา เขาต้องการอิสระ คิดเอง ทำเอง ตัดสินใจเอง ก้าวไปไหนก็ไม่ยอมไปกับบิดามารดา แต่ก็พูดไม่ได้ วัยรุ่นต้องการจะรู้ว่าเขาอยู่ตรงไหน เขาไม่ชอบการจำกัดขอบเขต

5. ชอบผจญภัย ลักษณะอีกอย่างของวัยรุ่น คือ ความอยากรู้อยากเห็น การชอบลองทำสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ การชอบเสี่ยงอันตราย

6. พฤติกรรมการเกียจคร้าน ความเกียจคร้าน ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดวัยรุ่น โดยทั่วไปแล้ว มักจะเกียจคร้านไม่ยอมทำการบ้าน งานบ้าน แม้แต่งานต่าง ๆ ที่บิดามารดาสั่ง ในบางราย วันหนึ่ง ๆ ไม่ทำอะไร ชอบนั่งนอนเฉย ๆ อาจอ้างเหตุผลว่าป๊ายไม่มีแรง ไม่สนใจคำสั่งของบิดามารดา วัยรุ่นบางรายเมื่อเห็นว่าไม่ได้รับการเอาใจใส่จากบิดามารดาจะทำหรือไม่ทำก็ไม่มีผลอะไรเกิดขึ้น ทำดีก็ไม่ได้รับคำชม ไม่ทำก็ไม่มีใครว่า หรือบางคนประสบความล้มเหลวในการทำงานเสมอ จนทำให้เกิดความท้อแท้ บางครั้งกิจกรรมที่ทำไม่น่าสนใจ การทำงานต่าง ๆ จึงเป็นข้ออ้างของวัยรุ่นที่มักจะมีพฤติกรรมเกียจคร้าน

7. พฤติกรรมในการแต่งกาย วัยรุ่นจะมีพฤติกรรมในการแต่งกายตามสมัยนิยม เช่น เสื้อ กางเกง รองเท้า กางเกงยีน กางเกงเอวต่ำ ต่างหู บิดามารดาบางครั้งจะปวดหัวกับความทันสมัยของลูก แต่ถ้าจะลองพิจารณาถึงจิตใจของพวกเขา เสื้อผ้าก็คือการแสดงออกที่ไม่จำเป็นต้องอธิบาย มันสะท้อนบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ชัดเจน แต่ไม่เข้าความเป็นผู้ใหญ่ก็จะบับบักับให้วัยรุ่นเข้าทางเพื่อ

จะได้รับการยอมรับจากสังคม

8. พฤติกรรมในการฟุ้งเฟ้อ วัยรุ่นมีความต้องการคนตรีเลียดัง ๆ เนื่องจากวัยรุ่นมีความจำเป็นในการปลดปล่อยพลังงานในตัวของพวกเขา โดยเฉพาะพลังงานทางเพศ ความต้องการทางเพศ เลียดังคนตรีเปรียบเสมือนสิ่งที่ช่วยระบายพลังงานอัดแน่นของวัยรุ่น เลียดังคนตรีเป็นการปลดปล่อยทางเพศที่กำลังพุ่งพล่านไปทั่วร่างกายของเขา

9. ไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ รู้สึกตัวเองต่ำต้อย ความรู้สึกที่ตัวเองต่ำต้อยกว่าคนอื่น มักจะเกิดกับเด็กวัยรุ่นมากกว่าวัยอื่น เขามักจะตราตรึงตัวเองว่าต่ำต้อยกว่าคนอื่น เช่น หน้าตา รูปร่าง เครื่องแต่งกายที่ไม่ดีเท่าคนอื่น เขามักจะชอบอยู่ในหมู่คณะซึ่งเขาคิดว่าเขาดีกว่าทุกคนในหมู่คณะนั้น บางคนพยายามแยกตัวจากเพื่อน ไม่ยอมเล่นกีฬา หรือทำงานกลุ่ม ทั้ง ๆ ที่ตัวเขามีได้ดีกว่าคนอื่นในกลุ่มนั้น เด็กจำนวนไม่น้อยที่พยายามกลบเกลื่อนความรู้สึกต่ำต้อยของเขาด้วยการคุยโวในบางครั้ง เด็กวัยรุ่นบางคนจึงไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ สั่งให้ทำอะไรไม่ค่อยทำตาม ให้คิดทำอะไรไม่กล้าคิด เพราะไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สำหรับบางรายไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ เพราะไม่เคยรับผิดชอบสิ่งใดเลย จึงไม่กล้าทำ

10. มีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย วัยรุ่นมีภาวะอารมณ์รุนแรง ซึ่งมีผลต่อการเรียน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย เพราะไม่อาจทำสิ่งที่เขาปรารถนา จะทำอันเกิดจากแรงกระตุ้นของการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย เด็กพวกนี้มักใจน้อย มีความรู้สึกเร็วต่อสิ่งกระตุ้นไม่ว่าด้านสังคม หรือด้านอารมณ์ บางทีถูกคำหยาบเพียงเล็กน้อยก็แสดงความไม่พอใจออกมาจนออกหน้า บางคนโกรธแล้วก็เก็บตัวเงียบ ๆ ในห้อง บางครั้งนอนไม่กินข้าวกินน้ำ เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์ฉุนเฉียว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของระบบร่างกายทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ฉุนเฉียว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของระบบร่างกายทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ วัยรุ่นจะฉุนเฉียว โกรธง่าย เครียด วิตกกังวล คับข้องใจ และบางครั้งวัยรุ่นจะแสดงพฤติกรรมเพื่อปกป้องตนเองจากความวิตกกังวล

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยขอเสริมแนวคิดดังกล่าวเกี่ยวกับธรรมชาติและพฤติกรรมของวัยรุ่น ซึ่งควรได้ศึกษาลักษณะพิเศษของวัยรุ่น ที่นอกเหนือจากพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์และจิตใจแล้ว วัยรุ่นยังต้องการความรัก ความเข้าใจ รวมทั้งการยอมรับจากครอบครัวและสังคม นอกจากนี้วัยรุ่นชอบที่จะจับกลุ่มเข้าพวกรวมกันเป็นกลุ่ม ความต้องการการยอมรับจากเพื่อนจึงเป็นเรื่องสำคัญ ด้วยเหตุนี้ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อการกำหนดพฤติกรรมวัยรุ่นจึงมีบทบาทค่อนข้างมาก โดยวัยรุ่นจะเข้ากลุ่มและสร้างวัฒนธรรมย่อย (Sub-Culture) ของพวกตนขึ้นมา สมาชิกในกลุ่มคนใดมีจิตใจไม่เข้มแข็ง มีบุคลิกภาพไม่มั่นคง อ่อนไหว ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ผนวกกับการจงรักภักดีในวัฒนธรรมของกลุ่ม สมาชิกนั้นก็อาจถูกอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนชักจูงไป

ในทางอื่นได้ ดังนั้นช่วงวัยรุ่นจึงถือเป็นช่วงวิกฤตที่สถาบันทางสังคม โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวควรให้ความสำคัญและความสนใจเป็นพิเศษ

พัฒนาการทางเพศในช่วงวัยรุ่น

นอกจากนี้ในช่วงวัยรุ่นจะมีพัฒนาการทางเพศที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงของลักษณะทางเพศ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น ฮอร์โมนเพศจะกระตุ้นให้มีการพัฒนาของลักษณะทางเพศและอวัยวะเพศที่เรียกว่าลักษณะทางเพศขั้นที่สอง (Secondary Sex Characteristics) ขึ้น โดยในเด็กผู้ชายจะมีการเจริญเติบโตของกล้ามเนื้อ มีเสียงห้าวขึ้นจากการที่มีลูกกระเดือกใหญ่ขึ้น และมีสายเสียงหนาขึ้น มีกลิ่นตัว มีขนขึ้นที่หัวหน้า มีหนวด เคราและขนที่รักแร้ มีการเพิ่มขนาดของลูกอัณฑะ และขนาดขององคชาติ รวมทั้งความสามารถในการร่วมเพศและหลั่งน้ำอสุจิด้วย การหลั่งน้ำอสุจิครั้งแรกมักจะเกิดหลังการเจริญของอวัยวะเพศประมาณ 1 ปี แต่ในน้ำอสุจินี้จะยังไม่มีตัวอสุจิที่สามารถทำให้เกิดการตั้งครรภ์ได้ จนกว่าวัยรุ่นจะมีอายุประมาณ 15-16 ปี หรือหลังจากนั้น (เพ็ญศรี พิชัยสนธิ์, 2528, หน้า 39) การหลั่งน้ำอสุจิในวัยรุ่นชายนั้น ส่วนใหญ่มักจะมีประสบการณ์ในเรื่องน้ำอสุจิเคลื่อนในเวลากลางคืนหรือฝันเปียก (Nocturnal Emission or Wet Dream) ซึ่งมักจะมีความถี่ในการฝันเปียกแตกต่างกันตั้งแต่ไม่เคยฝันเปียกเลยจนถึงฝันเปียกสัปดาห์ละหลาย ๆ ครั้ง วัยรุ่นชายที่มีการฝันเปียกบ่อย ๆ ไม่ถือเป็นความผิดปกติ เพราะอาจเนื่องมาจาก สาเหตุหลายอย่าง เช่น ได้รับการกระตุ้นทางเพศมากเกินไป มีกิจกรรมทางกายหรือออกกำลังกายไม่เพียงพอ และขาดการสนองตอบต่อความสนใจของเด็กผู้ชายทั่วไปควรจะได้รับ (สุวดี ศรีเลณวัติ, 2543, หน้า 46)

2. แรงผลักดันทางเพศ อิทธิพลของฮอร์โมนเพศที่ทำให้มีการพัฒนาลักษณะทางเพศนั้น ขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้เกิดแรงผลักดันทางเพศ (Sex Drive) ที่จะมีผลให้เด็กวัยรุ่นเริ่มมีความรู้สึกหรือมีอารมณ์ทางเพศเกิดขึ้น โดยความรู้สึกทางเพศนี้จะแทรกอยู่ในความคิด ฝึนความคิด และพฤติกรรมของวัยรุ่น ส่วนใหญ่จะคิดฝึนถึงสิ่งที่กระตุ้นอารมณ์เพศ เมื่อวัยรุ่นมีความรู้สึกทางเพศจะมีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องไม่ดี น่าอับอาย เป็นเรื่องที่ต้องซ่อนเร้น (อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และสุวรรณ วรวรรณ, 2530, หน้า 73) วัยรุ่นบางคนจะให้กลไกทางจิตเพื่อยับยั้งอารมณ์เพศ ได้แก่การเปลี่ยนแรงกระตุ้นทางเพศไปเป็นความคิดฝึนที่บริสุทธิ์ขึ้น เช่น ออกมาในรูปแบบทกลอน การบันทึกความคิดฝึนของตนในสมุดบันทึกประจำวัน รวมทั้งการเบนความสนใจไปทางด้านวิชาการ (สุวทนา อารีพรค, 2534, หน้า 40) แต่ทางออกของแรงผลักดันทางเพศที่พบมากในวันนี้คือ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (Murray & Zentner, 1993) ที่แม้จะพบได้ในทั้งสองเพศแต่ส่วนมากจะพบว่าวัยรุ่นชายมีการสำเร็จความใคร่มากกว่าวัยรุ่นหญิง ซึ่งการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทางเพศ จิตแพทย์ถือว่าเป็นสิ่งปกติและจำเป็นสำหรับการ

ควบคุมแรงผลักดันทางเพศ แต่ต้องกระทำโดยพอเหมาะพอควรและสามารถยับยั้งใจได้เมื่ออยู่ในสถานะที่ไม่สมควรกระทำ แต่อย่างไรก็ตามวัยรุ่นบางคนก็ควบคุมความต้องการทางเพศของตน โดยการหลีกเลี่ยงหรือไม่ติดต่อกับเพศตรงข้าม พยายามกดความต้องการทางเพศของตนโดยสนใจงานอดิเรก กีฬา ดนตรี หรือศิลปะ ซึ่งถ้าการปรับตัวนี้เป็นอยู่ชั่วคราวก็ถือว่าเป็นปกติ (อนเนก อารีพรอค และตุวัทนา อารีพรอค, 2525, หน้า 43)

แรงผลักดันอันยิ่งใหญ่ของมนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ คือ ความต้องการในทางเพศ ซึ่งมนุษย์ไม่กล้าแสดงออกมาโดยตรง จึงเก็บกดอยู่ไว้ในระดับจิตไร้สำนึก (Unconscious Mind) ซึ่งแบ่ง ระยะเวลาการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระยะดังนี้ (คารา ปานพลอย, 2524, หน้า 63)

1. ระยะปาก (Oral Stage) ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี เป็นระยะที่เด็กใช้ปากทำให้เกิดความสุข ความพอใจ
 2. ระยะทวารหนักหรือขี้ขถ่าย (Anal Stage) อายุ 2 – 3 เป็นระยะที่เด็กได้รับความพึงพอใจถ้าได้ขี้ขถ่าย
 3. ระยะอวัยวะเพศ (Phallic Stage) อายุ 3 - 6 ปี เป็นระยะที่เด็กสนใจอวัยวะเพศของตน และพึงพอใจในการจับต้องอวัยวะเพศ
 4. ระยะแฝงหรือระยะพัก (Latency Stage) เด็กชาย 6 ปี – เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เป็นระยะที่เด็กกำลังเพ่งความสนใจไปอยู่ที่พัฒนาการด้านสติปัญญาและทางด้านสังคม
 5. ระยะสนใจทางเพศตรงข้าม (Genital Stage) ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงวัยผู้ใหญ่ ในขั้นนี้เด็กจะสนใจเพศตรงข้าม ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม
- ดังนั้น บิดาควรพูดคุยในเรื่องเหล่านี้เช่น การฝันเปียก การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องปกติของเด็กชายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น โดยบิดาต้องพูดคุยกับบุตรอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา และตอบข้อซักถามของบุตรอย่างจริงจัง จะทำให้บุตรเกิดความไว้วางใจและจะปรึกษาบิดาเมื่อมีปัญหา

3. บทบาททางเพศ การเรียนรู้เอกลักษณ์และบทบาททางเพศจะเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก และจะพัฒนาถึงขั้นสูงสุดเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น โดยวัยรุ่นจะมีความคิดชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะและบทบาทของเพศหญิงและชายจะมีการปรับพฤติกรรมและทัศนคติให้ตรงกับเพศของตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพัฒนาการด้านสติปัญญาและการเรียนรู้จากสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือสื่อต่าง ๆ (Foster, Hunsberger & Anderson, 1989)

ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอีริกสัน (Erikson, 1953 อ้างถึงใน สุชา จันทร์โฮม, 2541, หน้า 56) ได้เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีต่อขั้นพัฒนาการต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 8 ขั้นนั้น วัยรุ่นจะอยู่ในระยะพัฒนาการขั้นที่ 5 คือขั้นพัฒนาความมีเอกลักษณ์ ของตนเองกับ

ความไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs Role Diffusion) เป็นระยะที่สนใจเรื่องเพศ รู้จักว่าตนเองเป็นใคร มีความสามารถหรือความถนัดทางใด รู้ว่าตัวเองมีความเชื่ออย่างไร ต้องการอะไร แต่ถ้าเด็กมีความรู้สึกไม่เข้าใจตนเองจะเกิดความสับสนในตนเอง เด็กจะพบกับความขัดแย้ง และประสบความล้มเหลวในการทำงาน ซึ่งเด็กวัยรุ่นชายจะเรียนรู้บทบาททางเพศได้จากการเป็นแบบอย่างของบิดา

4. พฤติกรรมทางเพศ

4.1 การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นพฤติกรรมที่ปกติในวัยรุ่น ทำให้ลดความตึงเครียดทางอารมณ์ ผ่อนคลายความรู้สึกตึงเครียดจากการมีความฝันหรือจินตนาการทางเพศสูง วัยรุ่นจะใช้ตนเองเป็นวัตถุที่เร้าความรู้สึกทางเพศ ในระยะแรก ๆ ของวัยรุ่น การแข็งตัวของอวัยวะเพศที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใดอาจทำให้วัยรุ่นชายประหลาดใจ กลัว และรู้สึกขัดใจ เพราะมันอาจแข็งตัวในห้องเรียนหรือในที่สาธารณะ อวัยวะเพศของวัยรุ่นชายจะแข็งตัวง่ายมากและขณะเดียวกันก็มีความสุขด้วย วัยรุ่นทั้งชายและหญิงอาจมีประสบการณ์เกี่ยวกับความตื่นตัวทางเพศหรือถึงจุดสุดยอดจากกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น การขี่จักรยาน ขี่ม้า หรือปีนต้นไม้ และความรู้สึกที่อวัยวะเพศนี้ก็เป็นเครื่องเชื่อบอกให้เขากระตุ้นอวัยวะเพศหรือสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ตามปกติวัยรุ่นหญิงจะสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองน้อยกว่าวัยรุ่นชาย ดังเช่นการศึกษาของลีเทนเบิร์ก (Leitenberg et al., 1993) ศึกษาเรื่องการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองในนักศึกษามหาวิทยาลัยพบว่านักศึกษาหญิงมีการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองน้อยกว่านักศึกษาชาย 2 เท่า

4.2 การคบเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นจะเริ่มสนใจเพื่อนต่างเพศมากขึ้น เนื่องจากเข้าใจว่าเป็นความถูกต้องทางสังคม และสามารถแสดงความรู้สึกได้อย่างเปิดเผย เป็นการลดความคับข้องใจจากความรู้สึกทางเพศกับตนเองและกับเพื่อนเพศเดียวกัน วัยรุ่นจะสนใจพฤติกรรมและกิจกรรมทางเพศมาก อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง พยายามทำตัวให้เด่นเพื่อให้เพศตรงข้ามสนใจ จะเริ่มมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามเพื่อสนองตอบต่อแรงผลักดันทางเพศ สนองตอบต่อความอยากรู้ อยากเห็นทางเพศ เพื่อประสบการณ์ของความรู้สึกพึงพอใจ การแสดงออกของความรัก หรือเป็นการทำตามอย่าง (Foster, Hunsberger & Anderson, 1989)

นวลละอ อสุภาพผล (2527, หน้า 76-97) ได้ศึกษาทฤษฎีของแอริคสัน ซึ่งกล่าวว่าชีวิตมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนเข้าวัยสูงอายุ เป็น 8 ขั้น ระยะเวลาขั้นนี้เป็นการแบ่งอย่างคร่าว ๆ เพราะแตกต่างกันในรายบุคคลและแตกต่างกันไปตามอิทธิพลของสังคม วัฒนธรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ แยกกับความสงสัยในใจผู้อื่น ระยะนี้เป็นระยะวัยทารกแรกเกิดจนถึง 18 เดือน ความไว้วางใจผู้อื่นเกิดจากการที่เด็กทารกได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทางกายและทางจิตใจ เช่น ได้รับการอุ้ม คืบ อบอุ่น เล่นเสียง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้

ทำให้ทารกได้รับความสุขและพอใจ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าโลกนี้น่าอยู่ เมื่อมีทุกขร้อนก็มีผู้จัดปัดเป่าให้ ความรู้สึกนี้ก่อให้เกิดความไว้วางใจในบุคคลใกล้ชิด และขยายวงไปสู่ความไว้วางใจในตนเองและไว้วางใจผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเอง แยกกับ ความทะเยอทะยานและไม่แน่ใจ (Autonomy vs. Shem and Doubt) เป็นระยะอยู่ในวัยทารกตอนปลาย (18 เดือน - 3 ปี) ทารกเริ่มรู้จักหัดควบคุมตนเองในการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส มีความกระหายใคร่รู้จักถึงแวดล้อมรอบตัว และพากเพียรที่จะเป็นของตัวเอง ทำอะไรด้วยตนเอง ทารกจึงชุกชอนอยู่ไม่สุข

ขั้นที่ 3 ความคิดริเริ่ม แยกกับ ความรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt) เป็นระยะวัยเด็กตอนต้น (3-6 ปี) เด็กเริ่มมีความสามารถทางกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส หัดตนเองได้ดีในการเคลื่อนไหว เดิน เริ่มพูดภาษาสื่อความได้และเข้าใจภาษาพูด สมรรถภาพทางกายและจิตใจเริ่มทำงานประสานกัน ชีวิตประจำวันของเด็กเป็นไปอย่างมีความหมาย และมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นช่วงเวลาที่เด็กชุกชอนมาก ชอบการเล่นที่เป็นเกมต่าง ๆ และชอบของเล่นทุกชนิด

ขั้นที่ 4 ระยะเอาการเอางาน แยกกับ ปมด้อย (Industry vs. Inferiority) ระยะนี้เป็นระยะวัยเด็กตอนปลาย (6-12 ปี) เด็กเข้าโรงเรียน และเริ่มเรียนอย่างจริงจัง เป็นช่วงเวลาที่เด็กมีความสามารถควบคุมกิจกรรมตนเอง เช่นการเล่น อยู่ในโลกของความคิดค้นน้อยลง รู้จักเคารพระเบียบวินัย เล่นของเล่นน้อยลง แต่หันมาเล่นของเล่นที่จริงจัง

ขั้นที่ 5 การพบอัตลักษณ์แห่งตน แยกกับ การไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs. Identity Diffusion) ระยะนี้เป็นระยะวัยรุ่น (13-20 ปี) แอริคสันเชื่อว่า ขั้นนี้เป็นช่วงที่มีความขัดแย้งมีลักษณะวิกฤตยิ่งกว่าช่วงอื่น เพราะเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ระยะนี้เด็กกำลังทะนุถนอมตัวเองอย่างเต็มที่เพื่อเข้าถึงภาพของตนเองอย่างเป็นผู้ใหญ่ สภาพเช่นนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่ กับเพื่อนร่วมวัย กับเพื่อนต่างเพศกับสังคม และเกิดความสับสนทางจิตใจอย่างรุนแรง อัตลักษณ์ทางเพศอยู่ในขั้นแสวงหาลำดับตัวมักเป็นไปในลักษณะฉาบฉวย ผิดเพี้ยน

ขั้นที่ 6 ความสนิทสนมหา ความร่วมมือ แยกกับ ความเปล่าเปลี่ยว (Intimacy and Solidarity vs. Isolation) ช่วงนี้อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (20-40 ปี) บุคคลแสวงหามิตรภาพอันสนิทสนม อุดมคติ แสวงหาคู่ครอง ระยะนี้เป็นช่วงที่ชีวิตเพศแบบผู้ใหญ่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เป็นไปในแง่การร่วมแบ่งปันต่อกันและกัน มีความเชื่อถือไว้วางใจกันและกัน

ขั้นที่ 7 การบำรุงส่งเสริมผู้อื่น แยกกับ การพะวงเฉพาะตน (Generativity vs. Self Absorption) ช่วงนี้เป็นระยะวัยกลางคน (40-60 ปี) จุดเด่นของวัยนี้คือ การแบ่งปัน การเผื่อแผ่

การแนะนำ การสร้างสรรค์ ต่อบุคคลอื่น ต่อสังคม และต่อโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เขารักยิ่งกว่า คุณสมบัติแห่งรักที่เกิดขึ้น เป็นคุณสมบัติแห่งความอาทรที่แท้จริง

ขั้นที่ 8 ความมั่นคงทางใจ แข็งกับ ความสิ้นหวัง (Integrity vs. Despair) ระยะนี้เป็นวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) เมื่อถึงขั้นนี้บุคคลจะต้องพัฒนาความรู้สึกว่าตนได้กระทำการต่าง ๆ ที่ควรกระทำเสร็จสิ้นตามหน้าที่ของตนแล้ว

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในระยะวัยรุ่นมีผลต่อพฤติกรรมของแต่ละคน ทั้งในด้านพฤติกรรมโดยส่วนตัว ในสังคม และการมีเจตคติต่อตนเองและผู้อื่น ฉะนั้นขบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในร่างการและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการพัฒนาการวัยรุ่น ในระยะวัยรุ่นสาวเป็นระยะเวลาที่เริ่มเกิดความรู้สึทางเพศ โดยปกติช่วงนี้ประมาณ 1-2 ปี ก่อนเข้าสู่วัยรุ่นลักษณะโดยทั่วไปของวัยรุ่นซึ่ง จำเนียร ช่วงโชติ และคณะ (2522, หน้า 49-50) ได้กล่าวไว้มีดังนี้

1. เด็กชายหลังน้ำอสุจิเวลาหลับ
2. ผู้หญิงเริ่มมีประจำเดือนครั้งแรก
3. มีขนเกิดขึ้นตามอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น รักแร้ บริเวณที่ลับ
4. หน้าอกและสะโพกของเด็กหญิงขยาย
5. เด็กชายมีเสียงแตกพร่าจากเดิม
6. รังไข่ของหญิงและต่อมผลิตอสุจิขยายใหญ่ขึ้น
7. น้ำหนักและส่วนสูงจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของวัยรุ่น หมายถึง น้ำหนักและส่วนสูงจะมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น การเพิ่มของเด็กแต่ละคนแตกต่างกัน ในเด็กชาย อัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว อย่างเร็วเริ่มอายุ 10 ปีครึ่ง หรืออย่างช้า 16 ปี โดยทั่วไปจะเริ่มอายุ 13 ปีและเจริญเติบโตเร็วเมื่ออายุ 14 ปี และอัตราการเจริญเติบโตจะลดลงอย่างฉับพลันจนเท่ากันก่อนระยะที่เจริญอย่างรวดเร็วเมื่ออายุ 15 ปีครึ่ง หลังจากนั้นก็เจริญเติบโตอย่างช้า ๆ ในเด็กหญิงการเจริญเติบโตแบบนี้จะเริ่มอย่างรวดเร็วเมื่ออายุ 11 ปีครึ่ง หรืออย่างช้า 17 ปีครึ่ง ในช่วงตั้งแต่เริ่มเจริญเติบโตไปจนถึงช่วงที่มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเมื่ออายุน้อยกว่าจะสูงมากกว่าคนที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเมื่ออายุมากกว่า และหญิงที่มีอัตราการเจริญเติบโตเร็วเกิดขึ้นก่อนมีแนวโน้มจะมีประจำเดือนเร็วกว่าพวกที่มีอัตราการเจริญเติบโตเร็วเกิดขึ้นช้า ส่วนชายในช่วงนี้จะเริ่มมีขนที่รักแร้และบริเวณอวัยวะเพศ ทั้งชายและหญิงจะมีน้ำหนักเพิ่ม ส่วนสูงก็จะเพิ่มด้วย น้ำหนักที่เพิ่มเกิดจากกระดูกที่เจริญเติบโต กล้ามเนื้อขยาย มีไขมัน และอวัยวะต่าง ในร่างกายมีขนาดเพิ่มขึ้น

ความต้องการวัยรุ่น (วิทยา นาควิริยะ, 2527, หน้า 392-393)

1. ต้องการความรัก วัยรุ่นต้องการความรักจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น จากพ่อแม่ ญาติพี่น้อง จากครู จากเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ความต้องการความรักนี้อาจเป็นเพราะตัวเองคิดว่ามีคนสนใจและรักตัวเองน้อยลง ซึ่งเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ที่ไม่ค่อยมั่นคง ไม่มั่นใจในความมีค่าของตนเอง คิดว่าคนอื่นจะมองไม่เห็นสิ่งเหล่านี้ จึงอยากเรียกร้องให้เขารักและสนใจตัวเองมากขึ้น

2. ต้องการอยากรู้และอยากทดลองเกี่ยวกับเรื่องเพศ วัยรุ่นจะมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ และเพื่อนต่างเพศ เป็นวัยที่ต้องการความรู้ความเข้าใจทางเพศอย่างถูกต้อง ถ้าถูกกีดกันจะแสดงออกโดยการปิดบังหรือโดยการหาความรู้อย่างไม่ถูกวิธี นอกจากความสนใจแล้ว วัยรุ่นยังอยากลองเกี่ยวกับเรื่องเพศอีกด้วย เพราะเป็นวัยที่สนใจเพื่อนต่างเพศ รักแบบหลงใหล ใฝ่ฝัน และเป็นความรักและรุนแรงไม่ค่อยมีเหตุผล

3. ความต้องการอิสรภาพมากขึ้น ซึ่งจะรุนแรงมากในวัยนี้ วัยรุ่นต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการตัดสินใจ วางแผน วางโครงการของชีวิต และอยากลงมือทำด้วยตัวเอง จะไม่ยอมให้ผู้ใหญ่ม้าวก้าวชีวิตของตน และมักคิดว่าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจความต้องการของตน

4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม

5. ความต้องการรวมกลุ่ม

6. ความต้องการมีอนาคต

7. ความต้องการเป็นแบบอย่างที่ดี

ความหมายของคำว่า เพศ

สุชาติ โสมประยูร (2522, หน้า 12) ได้อธิบายถึงความหมายของ คำว่า เพศ ไว้ 5 ข้อ

คือ

1. เพศเป็นแรงผลักดันที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้คนเราเกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะประสบผลสำเร็จและสามารถกระทำหรือแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้

2. เรื่องเพศเป็นแรงกระตุ้น หรือสิ่งเร้าอันทรงพลังยิ่ง ที่ทำให้เพศชายและเพศหญิงมีความสนใจซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้ประกอบกิจต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่น

3. เรื่องเพศเป็นสิ่งที่สามารถกำหนดคตินิยม กิริยาท่าทาง ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนเราอย่างเห็นได้ชัด นอกเหนือไปจากความสามารถที่เพียงแต่แบ่งมนุษย์ออกเป็นเพศชายและเพศหญิงให้แตกต่างกันเท่านั้น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า เพศใดสำคัญยิ่งหย่อนไปกว่าเพศใด

4. เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติที่แฝงอยู่ในร่างกายและจิตใจของคนเราอย่างลึกซึ้งและถาวร ซึ่งจะแสดงบทบาทสำคัญที่สุดให้เห็นได้ในชีวิตรักและการครองเรือน

5. เรื่องเพศเป็นสิ่งที่สามารถบันทึกลงให้ชีวิตมีความต่อเนื่องกัน จากช่วงชีวิตหนึ่งไปอีกช่วงชีวิตหนึ่ง โดยกระบวนการทางการสืบพันธุ์ ซึ่งความต่อเนื่องนี้จะทำให้ลักษณะชีวิตหลายสิ่งหลายอย่างของพ่อแม่สามารถถ่ายทอดไปสู่ลูกได้

เจตคติทางเพศ

ความสำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาทางเพศของวัยรุ่น ได้แก่ การพัฒนาด้านเจตคติทางเพศ ซึ่งเป็นความรู้สึกของวัยรุ่นต่อเพศเดียวกันหรือเพศตรงกันข้าม และค่านิยมของแต่ละเพศที่สังคมยอมรับได้โดยมีวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนด เจตคติทางเพศที่ดี ช่วยให้ปรับตัวได้ดีกับเพศตรงข้าม ในทางกลับกันเจตคติที่ไม่ดีทางเพศก็จะปรับตัวกับเพศตรงข้ามได้ยากลำบาก เมื่อได้เรียนรู้เจตคติแล้วไม่ว่าจะเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี เจตคตินั้นก็จะติดตัวไปโดยตลอด

เซอร์ล็อก (Hurlock, 1967) กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศมีหลายประการ

1. ศาสนาและเชื้อชาติมีผลต่อเจตคติทางเพศ นอกจากศาสนาจะมีผลอย่างชัดเจนต่อเจตคติทางเพศและพฤติกรรมการแสดงออกของประชาชนแล้ว คำสอนและประเพณีทางศาสนายังมีผลต่อการสำนึกผิดทางเพศอีกด้วย ผู้หญิงที่เคร่งศาสนาจะมีอัตราของความเป็นพรหมจรรย์สูงกว่า

2. รูปแบบของเจตคติทางเพศในวัยหนุ่มสาว สังคมปัจจุบันต้องการบุคคลที่ต้องใช้เวลาเตรียมตัวในโรงเรียนเพื่อประกอบอาชีพยาวนานกว่าแต่ก่อนและหนุ่มสาวในปัจจุบันมีวิถีทางร่างกายเร็วกว่าในอดีต ตลอดระยะเวลาการเตรียมตัวเพื่ออาชีพนี้ จึงทำให้เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสแพร่หลายออกไป เมื่อหนุ่มสาวเหล่านี้มีแรงผลักดันทางเพศเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว

3. เจตคติทางเพศของพ่อแม่ พ่อแม่มีประสบการณ์ทางเพศอย่างไรก็จะถ่ายทอดความเชื่อ และวิธีปฏิบัติต่อบุตรของตน เด็กชายจะเลียนแบบบทบาททางเพศแห่งความเป็นชายจากพ่อ ขณะเดียวกันเด็กหญิงจะเลียนแบบบทบาททางเพศแห่งความเป็นหญิงของแม่ ในบางกรณีถ้าแม่เข้มงวดกับบุตรสาวอาจต่อต้านเจตคติของแม่โดยการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส

4. ความรู้สึกผิดทางเพศเป็นสิ่งที่มิมีอิทธิพลต่อเจตคติ และพฤติกรรมทางเพศอย่างมากที่สุด

สุชา จันทร์อม (2541) ได้กล่าวถึงเจตคติทางเพศของวัยรุ่นไว้ว่า มีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ในวัยเด็กและขึ้นกับเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ประเภทของแหล่งข้อมูล วัยรุ่นจะได้รับรู้ข้อมูลเพื่อเพศอย่างถูกต้องจากพ่อแม่และทางโรงเรียน จะมีเจตคติทางเพศในทางที่ดี การไม่ยอมพูดหรือการห้ามมากเกินไปเมื่อถามถึงเรื่องเพศ ข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ลามก ส่วนทำให้มีเจตคติต่อเรื่องเพศเป็นไปในทางที่ดีได้ทั้งสิ้น

2. เจตคติของบุคคลสำคัญในชีวิตของวัยรุ่นซึ่งพัฒนาการมาแล้วตั้งแต่วัยเด็ก จะเป็นภาพสะท้อนเจตคติของพ่อแม่ด้วย แม้ความสัมพันธ์ในสังคมจะขยายกว้างออกไป

3. ประสบการณ์ในวัยเด็ก วัยรุ่นที่มีประสบการณ์ในวัยเด็ก โดยพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ อยากให้ตนเป็นเพศที่ตรงข้ามกับเพศของตนเอง ใจมีเจตคติที่ไม่ยอมรับเพศของตนเอง ซึ่งอาจส่งผลต่อไปถึงการพัฒนาบทบาททางเพศที่ไม่เหมาะสม

พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ (2536, หน้า 28-29) ได้สรุปปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีสาระสำคัญดังนี้

1. ปัจจัยทางชีวภาพ ได้แก่ อายุ แรงกดดันทางเพศ
2. ปัจจัยทางวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งมีค่านิยมที่เก็บกดเรื่องเพศ ทำให้เด็กวัยรุ่นมีการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างไม่ถูกต้อง ส่งผลต่อเจตคติในเรื่องเพศ
3. การได้รับเผยแพร่ความรู้ที่ผิดจากแหล่งที่ไม่เหมาะสม ทำให้วัยรุ่นมีความเชื่อที่ผิด
4. การขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสรีระวิทยาที่ถูกต้อง
5. สิ่งชั่วบางประการ แหล่งเสื่อมโทรมตามสภาพแวดล้อมในสังคมจากการดำเนินชีวิตประจำวัน

6. ขาดการปลูกฝังค่านิยมในการรักษานวลสงวนตัว ให้มีการรอได้ เมื่อถึงวัยอันเหมาะสม
เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1967) ได้กล่าวถึงภาวะหรือเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางเพศในระบะวัยรุ่นว่า

1. ลักษณะการให้ความรู้เรื่องเพศอย่างตรงไปตรงมาจากบิดามารดาหรือครูอาจารย์จะช่วยให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศ ในทางตรงกันข้ามที่บิดามารดาห้ามเด็กหรือปิดหูปิดตาไม่ให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องเพศ ในลักษณะที่ถือว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องลามกอนาจาร มักมีผลให้เด็กเกิดทัศนคติที่ไม่ดีในเรื่องเพศ

2. ทัศนคติของบุคคลที่มีความสำคัญต่อเด็ก โดยปกติเรามักเลียนแบบทัศนคติของคนที่เรารักชอบ คนที่เราศรัทธาเลื่อมใส หรือคนที่เราคิดว่าเขามีความสำคัญ

3. ประสบการณ์ในวัยเด็ก ประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกละอายใจในทางลบต่อเรื่องเพศมาตั้งแต่สมัยที่เป็นเด็ก พอถึงวัยรุ่นความรู้สึกเหล่านั้นจะพัฒนาขึ้นเป็นทัศนคติและค่านิยมที่ไม่ดีต่อเรื่องเพศ เป็นเหตุให้เขาหลีกเลี่ยงที่จะคบค้าสมาคมกับเพศตรงข้าม หรืออาจมีพฤติกรรมในลักษณะต่อต้านสังคมทางเพศ

จากทัศนะของบุคคลดังกล่าวสรุปได้ว่า บิดามารดา บุคคลในครอบครัว ครูอาจารย์และกลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติและบทบาททางเพศแก่เด็กเป็นพื้นฐาน และพัฒนาต่อไปในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากสถาบันอื่น ๆ ของสังคมต่อไป

ครอบครัวเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีขอบเขตของสิทธิและหน้าที่ และมีความสัมพันธ์กันตามบทบาทของแต่ละคนในครอบครัว การศึกษาบทบาทในครอบครัวจึงเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากทำให้สามารถประเมินปัญหาของครอบครัว และวิเคราะห์แนวทางแก้ไข ปัญหาได้ ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวมีความสามารถแสดงบทบาทได้อย่างเหมาะสมนั้น นอกจากจะมีผลทำให้สมาชิกนั้นประสบความสำเร็จในหน้าที่ตนแล้ว ยังทำให้ครอบครัวประสบความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่จำเป็นด้วย (รุจา ภูไพบูลย์, 2541, หน้า 68)

สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร (2525, หน้า 105-108) ได้เสนอหลักการสอน เรื่องเพศกับบุตรไว้ 10 ข้อ ดังนี้

1. ควรมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของการสอนเรื่องเพศ และรู้ความมุ่งหมายของการอบรมสั่งสอน การสอนเรื่องเพศควรเริ่มตั้งแต่วัยทารก และต่อเนื่องสัมพันธ์กันเรื่อยไปจนถึงวัยรุ่นหรือตลอดชีวิตการเรียนรู้ของเด็ก สำหรับในเด็กเล็ก ๆ ควรจะได้เน้นในเรื่องทัศนคติ หรือความรู้สึกที่ดีต่อเรื่องเพศให้มาก ก่อนที่เด็กจะขวนขวายหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเด็กจะได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ไปในทางที่ถูกต้อง และเหมาะสม ในขณะที่เขาต้องเจริญเติบโตขึ้น

2. ควรคำนึงถึงวิธีสอนให้มากพอ หรือมากกว่าเรื่องราวที่จะสอน เพราะนอกจากความรู้ที่เด็กจะได้รับแล้ว องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้คนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติอย่างได้ผลนั้น ได้แก่ ความสนใจ ความเลื่อมใสศรัทธา ค่านิยม ความนิยมชมชอบ และความรู้สึกต่าง ๆ เราเรียกว่า ทัศนคติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เด็กจะได้รับจากกระบวนการสอนที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้มากกว่า

3. ความรู้ถึงการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กวัยเล็ก และเด็กวัยรุ่น จะช่วยให้พ่อแม่เข้าใจ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความประพฤติ หรือพฤติกรรมบางอย่าง รวมทั้งยอมรับความสนใจ และความต้องการในเรื่องเพศของเด็ก รวมทั้งต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่ต่างไปจากครั้งที่พ่อแม่ยังเป็นวัยรุ่นด้วย

4. ควรสอนให้ตรงตามความสนใจ และความต้องการของเด็ก รวมทั้งปัญหาในเรื่องเพศของเด็กด้วย ซึ่งความสนใจกับความต้องการและปัญหาจะเปลี่ยนแปลงไปตามระดับของอายุ หรือความเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก การชัก掖ยัดให้เด็กมีความรู้และประสบการณ์เกินความจำเป็น หรือก่อนที่จะถึงเวลาอันสมควร บางครั้งอาจเกิดผลร้ายได้มากกว่าเป็นผลดี

5. ควรตอบคำถามทุก ๆ ข้อที่เด็กถาม พ่อแม่ต้องขวนขวายหาความรู้เรื่องการตอบคำถามทางเพศ และควรตอบทุกข้อที่เด็กถาม ในการตอบไม่ควรแสดงอาการกระดากอายหรือแสดงอารมณ์ไม่พอใจ ควรพูดคุยด้วยอาการที่ปกติธรรมดา ใช้ภาษาง่าย ๆ ตอบตรงไปตรงมาตอบในเรื่องที่เด็กพอเข้าใจได้ และต้องไม่โกหก

6. ควรช่วยให้เด็กเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางเพศ เพราะพัฒนาการทางเพศก็เป็นการเจริญเติบโตเหมือนกับการพัฒนาการด้านอื่น ๆ โดยเน้นในเรื่องธรรมชาติที่งดงาม มีความสุข มีเกียรติและศักดิ์ศรี และมีความภาคภูมิใจในเพศของตน เมื่อถึงเวลาที่เด็กมีปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเพศ เด็กจะได้ไม่วิตกกังวลจนเกิดผลเสียหยาบ แต่จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ ดีกว่าการที่จะบอกให้เด็กรู้เอาเมื่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ได้เกิดขึ้นแล้ว

7. การอบรมสั่งสอนควรจะเป็นไปอย่างเปิดเผย และถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมชาติของคนเรา ให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษาที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศ เมื่อใช้ภาษาสุภาพก็น่าจะพูดคุยกันได้เหมือนกับพูดคุยในเรื่องอื่น ๆ นอกจากนั้น ควรพาเด็กไปเที่ยวดูสัตว์ต่าง ๆ เพื่อแสดงความแตกต่างทางด้านกายวิภาค หรืออาจให้เด็กอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้อง และเหมาะสมตามสมควร

8. การฝึกเด็กให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หรือรู้จักประกอบกิจกรรมนันทนาการเพื่อเป็นการเบี่ยงเบนแรงดันทางเพศให้ออกไปในรูปอื่น ๆ เช่น ส่งเสริมให้เด็กเล่นกีฬา ให้รู้จักทำงานอดิเรก ประกอบกิจกรรมนันทนาการประเภทอื่น ๆ

9. ควรส่งเสริมให้เด็กได้ยอมรับความจริงในเรื่องเพศของตัวเอง และมีทัศนคติที่ดีต่อเพศตรงข้าม ให้เด็กรู้จักเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งเพศ มีความภูมิใจในเพศของตัวเอง และรู้จักให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของเพศตรงข้าม

10. บิดามารดาควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ในการสร้างบรรยากาศที่ดี และอบอุ่น มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีภายในสมาชิก และต้องแสดงให้ลูก ๆ รู้สึกว่าพ่อแม่รักลูก เข้าใจลูก ปรารถนาที่จะช่วยเหลือ และจะเป็นที่ปรึกษาหรือที่พึ่งพิงที่ดีได้ตลอดไป

เรื่องเพศมีบทบาทสำคัญมาพร้อม ๆ กับประวัติการเกิดมนุษยชาติ ตลอดเวลาที่โลกวิวัฒนาการมาตามลำดับนั้น เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเรื่องเพศเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองสัญชาตญาณพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความสุขความพอใจของมนุษย์ แม้ว่าในปัจจุบันความคิด ความเชื่อและการรับรู้ในเรื่องต่าง ๆ ของสังคมได้ก้าวหน้าไปในทางที่ถูกต้อง มีเหตุผลมีผลมากขึ้น เช่นทัศนะของชายหญิง การเลี้ยงดูเด็ก ฯลฯ แต่ดูเหมือนว่าความคิด ความเข้าใจในเรื่องเพศของคนในสังคมยังไม่ถูกต้อง เพราะยังมีความคิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องควรปกปิด ทำให้บิดามารดาในยุคปัจจุบันนี้ต้องวิ่งตามปัญหาทางเพศที่กำลังเกิดขึ้นอย่างรุนแรงในกลุ่มวัยรุ่น ได้แก่ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนอันควร การตั้งครรภ์นอกสมรส รวมถึงการทำแท้ง (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2534)

การให้ความรู้ที่ถูกต้องเรื่องเพศศึกษา จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น ซึ่งถือเป็นหน้าที่หรือความรับผิดชอบโดยตรง และสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครอบครัว บิดามารดาจึงนับว่าเป็นผู้ที่มี

บทบาทมากที่สุด โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญต่อพฤติกรรม บุคลิกภาพ และการดำเนินชีวิตของบุตร โดยเฉพาะบุตรชาย คือบทบาทในการอบรมสั่งสอนให้บุตรมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับบรรทัดฐานของสังคม

2 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 และ ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499

ผู้วิจัยได้นำพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 และประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 มาตราที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน มารวมไว้ในขั้นตอนของการตรวจสอบเอกสาร ดังนี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พุทธศักราช 2534, 2534)

มาตรา 5 คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดให้ถืออายุเด็กหรือเยาวชนนั้นในวันที่กระทำความผิดได้เกิดขึ้น

มาตรา 11 ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีดังต่อไปนี้

1. คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด
2. คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตามมาตรา 61 วรรคหนึ่ง
3. คดีครอบครัว ได้แก่ คดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาลหรือกระทำการใด ๆ ในทางศาลเกี่ยวกับผู้เยาว์หรือครอบครัว แล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
4. คดีที่ศาลจะต้องพิพากษาหรือสั่งเกี่ยวกับตัวเด็กและเยาวชนตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว

มาตรา 58 คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวซึ่งมีเขตอำนาจในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติ มีอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับความผิดนั้น แต่ถ้า

1. ในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัว แต่มีศาลเยาวชนและครอบครัวในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด ให้ศาลซึ่งความผิดได้เกิดในเขคนั้นมีอำนาจพิจารณาคดี

2. มีศาลเยาวชนและครอบครัวทั้งในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติ และในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด เพื่อประโยชน์แก่เด็กหรือเยาวชนให้ศาลแห่งท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดมีอำนาจพิจารณาตัดสินได้ด้วย

3. ถ้าไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัวในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติและในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิจารณาคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจพิจารณาคดีนั้น

ประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช 2499

เกี่ยวกับความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดแล้ว กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนี้ (ประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช 2499, 2535)

มาตรา 73 เด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา 74 เด็กอายุเกินเจ็ดปีแต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดามารดาผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้

2. ถ้าศาลเห็นว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสามปี และกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควรซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งพันบาท ในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น

ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และศาลเห็นว่าไม่สมควรจะเรียกบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ศาลจะเรียกตัวบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาสอบถามว่า จะยอมรับข้อกำหนดทำนองที่บัญญัติไว้สำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นนั้น ก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลผู้นั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว

3. ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (2) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติเด็กนั้นเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุมประพฤติเด็กนั้น

4. ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อดูแลอบรมสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้ ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจ เช่นผู้ปกครอง เฉพาะเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอนรวมถึงการกำหนดที่อยู่และการจัดให้เด็กมีงานทำตามสมควรหรือ

5. ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี

คำสั่งของศาลดังกล่าวใน (2) (3) (4) และ (5) นั้น ถ้าในขณะใดภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ ความปรากฏแก่ศาลโดยศาลรู้อยู่ หรือตามคำแนะนำของผู้มีส่วนได้เสีย พนักงานอัยการ หรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลมอบตัวเด็กเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอน หรือเจ้าพนักงานว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับคำสั่งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งนั้น หรือมีคำสั่งใหม่ตามอำนาจในมาตรานี้

มาตรา 75 ผู้ใดอายุกว่าสิบสี่ปี แต่ยังไม่เกินสิบเจ็ดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษ ก็ให้จัดการตามมาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษ ก็ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

มาตรา 76 ผู้ใดอายุกว่าสิบเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

มาตรา 77 ในกรณีที่ศาลวางข้อกำหนดให้บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ ระวางเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตามความในมาตรา 74 (2) ถ้าเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้นภายในเวลาในข้อกำหนด ศาลมีอำนาจบังคับบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ ให้ชำระเงินไม่เกินจำนวนในข้อกำหนดนั้น ภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ไม่ชำระเงิน ศาลจะสั่งให้ยึดทรัพย์สินของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ เพื่อใช้เงินที่จะต้องชำระก็ได้

ในกรณีที่ศาลไปบังคับให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ชำระเงินตามข้อกำหนดแล้วนั้น ถ้าศาลมิได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งที่ได้ วางข้อกำหนดนั้นเป็นอย่างอื่นตาม

ความใน มาตรา 74 วรรคท้าย ก็ให้ข้อกำหนดนั้นคงใช้บังคับได้ต่อไปจนสิ้นเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดนั้น

สำหรับความผิดคดีอุกฉกรรจ์ที่ผู้วิจัยศึกษา คือความผิดเกี่ยวกับ นำ ข่มขืน ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ ดังนี้ (ประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช 2499, 2535)

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีภริยาของตนโดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำที่ชายกระทำกับเด็กหญิงอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงนั้นยินยอมและภายหลังศาลอนุญาตให้ชายและเด็กหญิงนั้นสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นเป็นความประพฤติอย่างหนึ่งของมนุษย์ (Human Behavior) อันสืบเนื่องมาจากพลังต่าง ๆ ภายในตัวของผู้กระทำผิด รวมทั้งภาวะทางสังคมที่บุคคลนั้นคลุกคลีและมีชีวิตอยู่ เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนมีลักษณะทางร่างกายและจิตใจ

แตกต่างกัน เมื่อรวมเข้าด้วยกันเป็นชุมชนและมีชีวิตอยู่ร่วมกัน ต่างก็มีส่วนเป็นผู้สร้างภาวะสังคม หรือสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดการกระทำความคิดของเด็กและเยาวชน และในทางอาชญาวิทยายอมรับว่าศาสตร์แขนงต่าง ๆ มีความสำคัญเท่าเทียมกันต่อการอธิบายถึงสาเหตุแห่งการกระทำความคิดได้อย่างแน่นอนชัดเจน และอาชญากรรม คือ การกระทำผิดอาญา และผู้กระทำจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย การกระทำผิดเพราะกระทำหรือละเว้นไม่กระทำก็ได้ เช่น ม้าคนตาย ถักทรัพย์ ไม่เสียภาษี ไม่ยอมรับการเกณฑ์ทหาร เป็นต้น ซึ่งโทษจะมีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นสถานใด เช่น ถักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ หมิ่นประมาท ยักยอก ปลอมหนังสือ ม้าคนตาย หรือทำร้ายร่างกาย เป็นต้น (สุพัตรา สุภาพ, 2529, หน้า 112)

การมองสาเหตุของการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชน เพื่อที่จะตั้งเป็นทฤษฎีว่าด้วยการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชนนั้น ในแนวความคิดของนักชีววิทยาก็จะมองมูลเหตุการกระทำผิดทางชีววิทยา โดยมีข้อสมมติฐานก่อนว่าการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชน ได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรม กล่าวง่าย ๆ ก็คือ ความบกพร่องทางพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดให้เกิดการกระทำผิด แม้ผู้กระทำจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ของชีวิตในระยะหลังก็ไม่อาจจะแก้ไขข้อบกพร่องของพันธุกรรมได้ ส่วนนักจิตวิทยานั้นก็มีความเห็นแตกต่างออกไป นั่นคือ ผู้กระทำผิดหรือผู้ก่ออาชญากรรมเป็นเพราะผลจากสภาพจิตใจ ส่วนทางนักสังคมสงเคราะห์ก็จะมองในแง่ของการกระทำผิด หรือการที่ผู้กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาพทางโครงสร้าง และระบบของสังคมเป็นตัวกำหนด ส่วนผู้ที่สนใจเกี่ยวกับเรื่องกายภาพก็จะมองในแง่ของปัจจัยทางกายภาพ

อย่างไรก็ตาม มีผู้ให้เหตุผลในการตั้งทฤษฎีการกระทำผิดไว้ต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับแนวคิดของแต่ละคน ซึ่งปรากฏดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีว่าด้วยกลุ่มสังคมและปัจจัยทางวัฒนธรรม เดิมนักสังคมสงเคราะห์เชื่อกันว่าสาเหตุของการกระทำผิดกฎหมายมีอย่างเดียว เช่น ความจน การแตกแยกทางครอบครัว การศึกษาดำ ฯลฯ อย่างไรก็ตามนักสังคมวิทยาหลายท่านได้คิดค้นทฤษฎีให้ขอบเขตแคบลงและได้ให้ความหมายไว้ชัดเจนกว่าเดิม ทฤษฎีเหล่านี้แยกได้ดังนี้ (สุพัตรา สุภาพ, 2529, หน้า 28)

1.1 ทฤษฎีว่าด้วยความประพฤติที่ได้จากการเรียนรู้ (Learned Behavior) ได้อธิบายว่าการกระทำผิดก็คือ ความประพฤติผิดระเบียบของสังคมที่ดี เป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้จากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซัทเทอร์แลนด์ (Sutherland) กล่าวว่า อัตราการกระทำผิดมาน้อยเพียงใดนั้นเป็นผลที่เกิดลักษณะการคบค้าระหว่างบุคคลในกลุ่ม เป็นเรื่องของบุคคลและการเรียนรู้จากกลุ่ม เป็นเรื่องบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เขาถือว่าความประพฤติไม่ว่าดีหรือชั่วเป็นสิ่งที่เรียนรู้มาแต่เด็ก และต่อมาจนตลอดชีวิต แต่ทฤษฎีนี้ก็ไม่เป็นที่ยอมรับ เพราะทฤษฎีนี้ก็ไม่สามารถที่จะอธิบายถึงสาเหตุ

การกระทำผิดต่าง ๆ หลายแบบ และไม่สามารถอธิบายได้ว่าทำไมบุคคล ซึ่งคุ้นเคยกับความประพฤติแบบอาชญากรรมและถือว่าตนเป็นพวกเดียวกับอาชญากร จึงไม่กระทำความผิดหรืออีกกรณีหนึ่งเหตุใดเด็ก ๆ ที่อยู่บ้านเดียวกันประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน จึงไม่กลายเป็นเด็กเกรไปทุกคน

1.2 ทฤษฎีว่าด้วยการจัดแย้งของกลุ่มและอิทธิพลของกลุ่มวัฒนธรรม ทฤษฎีนี้ถือว่าความขัดแย้งเป็นรูปแบบหนึ่งของปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างสมาชิกในสังคมเป็นการแดงออกถึงความแปรปรวน และความเป็นระเบียบของสังคม ในตัวผู้กระทำผิดนั้นเป็นบุคคลที่น่าเอาบรรทัดฐานการปฏิบัติ ค่านิยมที่ขัดแย้งนกละเหินไปจากบรรทัดฐานของสังคมนั้น ซึ่งโดยปกติธรรมดาจะต้องมีการปฏิบัติตามเสมอ

1.3 ทฤษฎีว่าด้วยด้านเศรษฐกิจ (Economic) ภาวะภูมิศาสตร์ (Geographic) นิเวศสถาน (Ecological)

ด้านเศรษฐกิจ อธิบายถึงความสำคัญของภาวะเศรษฐกิจ เช่น ผลจากความยากจน หรือผลของเศรษฐกิจตกต่ำ ที่มีต่ออัตราส่วนของการกระทำผิดแต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ความยากจนจะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันหนึ่งเท่านั้น และจะต้องมีปัจจัยอย่างอื่นมาประกอบ จึงจะมีอิทธิพลมากพอที่จะทำให้เกิดการกระทำผิดได้

ด้านภูมิศาสตร์ เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่าอิทธิพลของภูมิศาสตร์ที่มีต่อการกระทำผิด คนที่อ้างเป็นนักภูมิศาสตร์ชาวยุโรปอ้างว่า สภาพภูมิศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งลมฟ้าอากาศ ฤดูกาล มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการกระทำผิด เช่น Montesquieu เขียนหนังสือชื่อ Spirit of Law โดยอ้างว่ายิ่งใกล้ขั้วโลกเท่าไรอัตราส่วนของคนเมาจะยิ่งมากขึ้น แต่ยิ่งใกล้เส้นศูนย์สูตรเบต่ำไปเท่าใด การกระทำผิดอื่น ๆ จะมากขึ้น

นิเวศสถานหรือการกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ โรเบิร์ต อี. ปาร์ค (Robert E. Park) ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งศาสตร์แขนงนี้ ได้ถือชุมชนเป็นต้นเหตุสำคัญของการกระทำผิด ฉะนั้นจึงใช้วิธีการศึกษาสภาพท้องถิ่นเป็นหลักและขอบเขตที่มีการกระทำผิด เขตอันธพาล เขตที่อยู่อาศัยแบบต่าง ๆ องค์ประกอบทางด้านเชื้อชาติ การศึกษารูปแบบนี้ปรากฏว่าใช้ได้ผลและมีประโยชน์ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ที่ทำให้เกิดความเข้าใจและจับจุดสำคัญของการการกระทำผิดได้นั้นคือ ความสามารถทราบถึงภาวะต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่มีการกระทำผิดสูง ๆ และพอจะอนุมานได้ว่าภาวะเหล่านั้นเป็นสาเหตุหนึ่งของการกระทำผิด ทฤษฎีนี้มักจะใช้ได้ผลในการแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาว่าท้องที่ใดควรจะมีการควบคุมการกระทำผิดมากขึ้นเพียงใด

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การศึกษาทางด้านสังคมวิทยาในอันที่จะมุ่งหาคำอธิบายถึงสาเหตุการกระทำผิดนั้น แนวความคิดหรือทฤษฎีทางด้านนี้ยังสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะคือ

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม (Social Structural Theories) ซึ่งกล่าวถึงระบบโครงสร้างของสังคมอันเป็นตัวกำหนดให้เกิดการกระทำผิด

1.1 โครงสร้างทางสังคมด้านเศรษฐกิจ มีนักสังคมวิทยาและนักอาชญาวิทยาหลายท่านให้ทัศนะเกี่ยวกับผลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจต่อการกระทำผิด เช่น คาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) และเฟรเดริช เอนเงิลส์ (Friedrich Engels) ได้เขียนหนังสือชื่อ “Communist Manifesto” ในปี ค.ศ. 1847 ซึ่งเชื่อว่าปัญหาต่าง ๆ ในสังคม รวมตลอดถึงปัญหาอาชญากรรมด้วยนั้น มีผลมาจากการได้รับการบริการและสินค้าไม่เท่าเทียมกันในสังคมซึ่งจะเป็นปัญหาคู่ไปกับสังคมเสมอทางแก้ก็คือต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิงทางด้านโครงสร้างทางสังคมโดยการปฏิวัติสังคมใหม่และเปลี่ยนระบบของเศรษฐกิจทั้งหมด ระบบเศรษฐกิจเป็นตัวก่อให้เกิด “บรรพกาลของขบวนการผลักดันให้กระทำผิด” (ศิริพร หลิมศิริวงศ์, 2511)

ทฤษฎีภาวะไร้ระเบียบสังคม (Anomie Theory) ของ เมอร์ตัน (Merton, 1966, p. 97) อ้างอิงจาก อรัญ สุวรรณบุบผา, 2518, หน้า 119-121) เป็นทฤษฎีที่ขยายแนวความคิดของ เดอร์ไคม์ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเมอร์ตัน เห็นว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นผลของสังคมและวัฒนธรรม โดยที่เขาเห็นว่าโครงสร้างทางวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดเป้าหมายชีวิตของคนในสังคม หรือที่เขาเรียกว่าเป้าหมายในทางวัฒนธรรม (Cultural Goal) แต่ในขณะเดียวกันโครงสร้างทางสังคมจะเป็นตัวกำหนดวิถีทางหรือความประพฤติที่จะเข้าสู่เป้าหมายดังกล่าว หรือที่เขาเรียกว่าวิถีทางสถาบัน เหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในตัวคนเรานั้น เนื่องจากคนเราไม่สามารถปรับตัว เข้ากับเงื่อนไขทั้งสองประการหรือเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่ง

1.2 โครงสร้างทางสังคมด้านสถาบัน (อรัญ สุวรรณบุบผา, 2518) สถาบันเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสังคม สถาบันในสังคมมีอยู่เพื่อแก้ปัญหาทางสังคม ในขณะเดียวกันสถาบันอาจทำให้การกระทำผิดมีมากได้ หากสถาบันนั้นทำหน้าที่ไม่เหมาะสมก็จะเป็นสาเหตุทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดขึ้นได้ สถาบันทางสังคมที่สำคัญมีดังนี้

1.2.1 ครอบครัว เป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนในทุกครอบครัว ได้พัฒนาเยาวชนในเรื่องอารมณ์ สติปัญญา คติธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา ความเจริญทางร่างกาย ตลอดจนความเจริญทางสังคม ครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาสิ่งเหล่านี้ต่อเด็ก โดยเฉพาะในวัยเริ่มต้นชีวิต คือระยะ 1-5 ขวบ ส่วนอิทธิพลของสิ่งอื่น ๆ ได้เกิดขึ้นภายหลังอิทธิพลของครอบครัว คือ หลังจากที่ครอบครัวได้ดำเนินการพัฒนาเยาวชนเป็นระยะเวลา นานพอสมควรแล้วครอบครัวได้สอนให้เด็กได้รับและยอมรับกฎเกณฑ์เกี่ยวกับเวลา สถานที่และ

ถึงแวดล้อมอื่น ๆ เด็กได้เรียนรู้ว่าควรจะทำอย่างไร จึงจำเป็นที่ความต้องการของบุคคลอื่นในสังคม การพัฒนาของเด็กในครอบครัวในระยะเริ่มต้นนี้เกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กในอนาคต ถ้าเด็กได้รับการฝึกอบรมให้รู้จักคำนึงถึงผู้อื่นก็เชื่อว่าเป็นการยากมากที่เด็กจะประพฤติผิดกฎหมาย บ้านเมืองต่อไปในอนาคต ในทางตรงกันข้ามหากเด็กได้รับการกล่อมเกลาให้เห็นผิดเป็นชอบแล้ว ก็มีทางที่จะเป็นไปได้ว่าในกาลข้างหน้าเด็กจะประพฤติผิดกฎหมาย

อึ้งฉพ ซูบำรุง (2527) ได้กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวที่ก่อให้เกิดการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชน โดยพิจารณาถึงประเภทและความสำคัญในครอบครัวไว้ ดังนี้คือ ครอบครัว ซึ่งสมาชิกบางคนไม่มีศีลธรรม ดินเหนียว ดินยาเสพติดให้โทษหรือทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยการประกอบอาชญากรรม

ครอบครัวที่ขาดพ่อหรือแม่ หรือขาดทั้งพ่อทั้งแม่ อันเนื่องมาจากการตาย การหย่าร้าง หรือการจากไป

ครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ควบคุมลูก เป็นเพราะความทะเลาะ หรือเพราะความเจ็บไข้ได้ป่วย

ครอบครัวที่ไม่ค่อยลงรื่องลงรอยกัน ตัวอย่างเช่น มีคนใดคนหนึ่งทำตนเป็นคนบงการหรือเข้าก็เข้าการอยู่ตลอดเวลา มีอคติโดยการให้ความรักไม่เท่าเทียมกัน มีความเป็นทุกข์ เป็นร้อนหรือวิตกกังวลเกินไป ขาดการเอาใจใส่ต่อกัน มีความอิจฉาริษยา หรือมีญาติเข้ามาสอดแทรกเกี่ยวข้องเป็นต้น

เป็นบ้านซึ่งคนอยู่อาศัยต่างชาติต่างภาษาถิ่น มีประเพณีนิยมและมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน เป็นบ้านที่อุปการะคนมาก ๆ หรือเป็นบ้านที่ยึดมั่นถือมั่นต่อระเบียบแบบแผนจนเกินไป

เป็นบ้านที่เศรษฐกิจไม่ดีพอ หรือมีความกดดันทางเศรษฐกิจ เช่น ไม่มีงานทำ มีความยากจน ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก

อรัญ สุวรรณบุบผา (2518, หน้า 106) ได้อธิบายว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดนั้น ส่วนใหญ่เป็นพวกที่มีสภาพจิตใจที่สับสน วุ่นวาย เพราะขาดความสัมพันธ์อย่างอบอุ่นจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในครอบครัวเป็นพวกที่ถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว ไม่ได้รับการเอาใจใส่และควบคุมดูแลจากผู้ปกครองและครอบครัว เพราะบิดามารดาถึงแก่กรรมหรือบ้านแตก จึงทำให้เด็กมีจิตใจแข็งกระด้าง และชอบกระทำความผิด

โสภา ชูพิฤตชัย และคณะ (2524, หน้า 93) ได้กล่าวถึง ตัวการทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดไว้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญสถาบันหนึ่งที่มีผลต่อขบวนการเรียนรู้ทางสังคมและการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเป็นแหล่งแรกที่สร้างนิสัย ความคิดอ่าน ค่านิยม

ความเชื่อ ทักษะของเด็กปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดนั้น หรือขาดความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว ขาดผู้อบรม และให้คำแนะนำเด็ก ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ขาดนันทนาการที่ดี และที่สำคัญขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในครอบครัว นักจิตวิทยาได้ให้ความสำคัญและศึกษาสาเหตุของความบกพร่องในครอบครัวนี้ ทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องกระทำผิดประกอบอาชญากรรม

ปัจจัยที่โรงเรียนมีส่วนผลักดันให้เป็นเด็กกตัญญูสภาพเป็นผู้กระทำผิด อาจสรุปได้คือ (อรัญ สุวรรณบุบผา, 2518, หน้า 133)

- เด็กขาดครูที่ดี
- โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ไม่เพียงพอ
- เด็กไม่ได้รับความสนใจ และขาดปฏิบัติอย่างใกล้ชิดเป็นรายบุคคล
- เกิดการแบ่งแยกในกลุ่มนักเรียน เพราะความแตกต่างทางฐานะเศรษฐกิจ
- โรงเรียนขาดหลักการและการบริการด้านนันทนาการ
- เด็กขาดการปรึกษาและแนะแนว
- โรงเรียนยังขาดนักวิชาชีพในสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 สื่อมวลชน (โสภณ ขุฬุกุลชัย, 2524, หน้า 30) เป็นสถาบันทางสังคมอย่างหนึ่ง ที่มีส่วนต่อปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิด อิทธิพลอย่างสำคัญของสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด เป็นตัวหนุนทักษคติที่มีอยู่แล้ว หรือมีละเมิดนั้นก็ส่งเสริมให้เห็นตามสภาพแวดล้อมที่ตนคิดว่าดีแล้ว ทั้งที่ความคิดหรือทัศนคติหรือสภาพแวดล้อมเหล่านั้นเป็นสิ่งที่นำไปสู่การกระทำผิดกฎหมาย ทำให้บุคคลที่เคยเห็นการกระทำผิด ๆ เคลื่อนไปกับสื่อมวลชนที่ได้สัมผัสเพราะสิ่งที่ตนอยากรู้หรือพร้อมที่จะเรียนรู้ หรือทำความเข้าใจแสดงว่าคนมีค่านิยมที่ตรงกับสิ่งที่สื่อมวลชนได้นำมาตีแผ่ นี่คือนักโทษที่เป็นอันตรายของสื่อมวลชน ซึ่งมอบสิ่งที่ผิด ๆ หรือค่านิยมผิด ๆ แก่สาธารณชน

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการทางสังคม (Social Process Theories) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุของพฤติกรรมผู้กระทำผิดกฎหมายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลแต่ละกลุ่มบุคคลว่ามีกระบวนการอย่างไร อันมีผลทำให้เขากลายเป็นผู้กระทำผิด ทฤษฎีประเภทนี้สมมติฐานว่าพฤติกรรมของมนุษย์ เรียนรู้ได้และดังนั้นพฤติกรรมผู้กระทำผิดก็อาจได้รับมาโดยกระบวนการเรียนรู้ เช่นเดียวกับพฤติกรรมที่มีโทษผู้กระทำผิดก็ได้ รับโดยกระบวนการเรียนรู้

ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการทางสังคมที่อธิบายสาเหตุของการกระทำผิดมีดังนี้

ผู้ตั้งทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of Imitation) เขาเชื่อว่าไม่มีใครเป็นอาชญากรโดยกำเนิด ดังที่ ลอมโบโซ เชื่อว่าพฤติกรรมอาชญากรเป็นผลทางปัจจัยทางสังคม อาชญากรอาชีพก็

ได้รับการฝึกฝนและได้เรียนรู้เช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ แต่เนื่องจากสาเหตุที่บุคคลนั้นได้บังเอิญเกิดในบรรยากาศอาชญากรรม (อึ้งผ ชูบำรุง, 2527, หน้า 94-95)

สุพัศรา สุภาพ (2529) ได้อธิบายพฤติกรรมทางอาชญากรรมสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลอื่น ๆ ได้ โดยขบวนการดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม มิใช่เป็นการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ แต่เกิดจากการเรียนรู้และฝึกอบรม
2. พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม สามารถเรียนรู้ได้จากบุคคลอื่น โดยขบวนการติดต่อ ขบวนการติดต่อดังกล่าวนี้นี้ได้ทั้งการอบรม ทั้งสอน ได้พบเห็นหรือรับรู้จากคำบอกเล่าสืบต่อกันมา รวมทั้งการเลียนแบบจากวิธีการต่าง ๆ
3. หลักการสำคัญของการเรียนรู้พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมจะเกิดขึ้นได้มากที่สุดจากการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่มปฐมภูมิ ในประเด็นนี้ เขาได้ให้ความเห็นว่าการติดต่อโดยผิวเผินหรือเป็นการพบปะชั่วคราว รวมตลอดถึงการได้พบเห็นจากหนังสือพิมพ์หรือภาพยนตร์อย่างฉาบฉวย ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญของการถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรม
4. เมื่อมีการเรียนรู้พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม การเรียนรู้ จะประกอบด้วยวิธีที่จะประกอบอาชญากรรม แรงบันดาลใจ แรงขับภายใน
5. การเรียนรู้จากการกำหนดความหมายว่า กฎหมายของบ้านเมืองเป็นสิ่งพึงเคารพและปฏิบัติตามหรือเป็นสิ่งที่น่าละเมิด
6. คนเราจะกลายเป็นผู้กระทำความผิดก็ต่อเมื่อมีการแปลความหมายว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่น่าละเมิดมากกว่าการแปลความหมายว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่น่าเคารพปฏิบัติตาม
7. การคบค้าสมาคมที่ต่างแบบกัน อาจจะแตกต่างกันในด้านความถี่ระยะเวลา การเกิดขึ้นก่อนหรือหลัง และความเข้มข้น ซึ่งหมายความว่าถ้าใครเรียนรู้หรือคบค้าสมาคมกันแบบความประพฤติที่ไม่ดีมาตั้งแต่เยาว์วัยเป็นเวลานานอย่างสม่ำเสมอและอย่างจริงจัง ย่อมจะกลายเป็นอาชญากรรมได้อย่างไม่ต้องสงสัย
8. ขบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมสัมพันธ์กับแบบของอาชญากรรมและแบบที่ต่อต้านอาชญากรรม ซึ่งเกี่ยวกับกลไกของการเรียนรู้ในทางอื่น ๆ ด้วย
9. ขณะที่พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม เป็นการแสดงออกถึงความต้องการโดยทั่วไปและค่านิยม ไม่อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมนั้นเกิดจากความต้องการและค่านิยมดังกล่าวนั้น ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมปกติก็เป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมอย่างเดียวกัน

สุพัตรา สุภาพ (2529) ได้ชี้ให้เห็นว่า พวกที่กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินไปเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน และกรรมกรที่ทำงานด้วยความสุจริตก็เพื่อต้องการทรัพย์สินเช่นเดียวกัน เงินและทรัพย์สินเป็น “ความต้องการ” จึงไม่สามารถนำมาอธิบายว่าเป็นสาเหตุของอาชญากรรมได้

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน มาจากการที่เด็กและเยาวชนนั้นคบหาสมาคมกับคนที่ความประพฤติไม่ดี อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีเด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่ยังมีจิตใจอ่อนแอ ไม่มั่นคง จึงถูกชักนำ ครอบงำได้ง่าย ตัวอย่างที่ไม่ดีของบุคคลที่แวดล้อมตัวเด็กและเยาวชน หล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนประพฤติผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคมและกลายเป็นการกระทำผิดในที่สุดจากสถิติของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางปรากฏว่าปัจจัยซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนก็คือ สภาพครอบครัวที่แตกแยก (Broken Home) ความยากจน การขาดการศึกษา การอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดซึ่งแวดล้อมไปด้วยมิจฉาชีพ คนจรจัด และเป็นแหล่งมั่วสุมทางอบาขมุข

2 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (ค.ศ.1856-1936) ได้รับการพัฒนา มาโดยลำดับและแตกแยกออกไปหลายสาขาซึ่งแต่ละสาขาแตกต่างกันในความคิดเห็นและแนววิธีการวิเคราะห์ แต่ถึงกระนั้นทฤษฎีจิตวิเคราะห์ก็ยังคงได้รับความนิยมจากจิตแพทย์ และ นักจิตวิทยาในขอบเขตต่อไปนี้ (อรัญ สุวรรณบุบผา, 2518, หน้า 103-105)

จิตวิเคราะห์ เป็นหลักการที่นำมาตัดสินความประพฤติ โดยพิจารณาจากอิทธิพลของสภาพจิตใจและแรงผลักดันภายใน ซึ่งเกิดจากสภาพจิตสำนึก

จิตวิเคราะห์ สามารถตัดสินใจองค์ประกอบของความประพฤติที่ผิดปกติที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างแรงผลักดันภายใน วิธีการจิตวิเคราะห์ นำมาใช้ในการบำบัดผู้ป่วยด้วยโรคจิต โดยช่วยให้คนไข้หาประโยชน์จากแรงผลักดันของจิตได้สำนึก โดยนำมาควบคุมประพฤติดของตน

ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์เชื่อว่า “การกระทำความผิดเป็นการแสดงออกของสัญชาตญาณที่ขาดการควบคุม” ทฤษฎีนี้ได้แบ่งบุคลิกภาพของมนุษย์ออกเป็นสามส่วน ซึ่งการขัดแย้งกันระหว่างส่วนต่าง ๆ จะก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและ/ หรือการประกอบอาชญากรรมได้โดยง่าย

ส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์กำหนดไว้ว่าเป็นขั้นพื้นฐานที่ต่ำสุด ซึ่งเรียกว่า “Id” เป็นลักษณะของสัญชาตญาณที่ฝังลึกเป็นบุคลิกภาพของมนุษย์มีที่มาจากแรงผลักดันทางชีววิทยา (Biological Drive) เป็นองค์ประกอบที่ติดตัวมาตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งองค์ประกอบนี้จะช่วยให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตัวเองหลังจากเกิดและถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของจิตได้สำนึกที่มีต่อสภาพต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว อันจะมีส่วนช่วยในการปรับปรุงตัวเพื่อรับทราบ หรือสำนึกในข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในโลก

มนุษย์นับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม และจะเป็นฝ่ายกำหนดการปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อม เพื่อสนองความต้องการของตนเอง

ในส่วนประกอบที่สองของบุคลิกภาพคือ “Ego” เป็นองค์ประกอบที่ได้รับการพัฒนาจาก Id เมื่อผ่านการเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมแล้ว Ego จะเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งของ Id ที่นำมาใช้เพื่อแสวงหาความพอใจจากความต้องการ ในภาวะเช่นนี้ Ego ยังมิได้รับการปรุงแต่งทางสังคม (Unsocialized) ความสัมพันธ์ระหว่าง Id กับ Ego ในระยะนี้ จะเห็นได้จากลักษณะของเด็กทารกแรกเกิดจนถึงอายุ 1 หรือ 2 ขวบ ที่มีความต้องการในสิ่งใด จะพยายามให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้นทันที โดยการแย่งชิง หรืออุกกระชาก ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลอื่นยังขาดการขัดเกลา และความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนต้องการ ความประพฤติดังกล่าวจะเป็นอยู่เช่นนี้เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งต่อมาได้รับการเรียนรู้ว่า การปฏิบัติตน (Ego) เพื่อสนองต่อความต้องการของ (Id) ได้รับการขัดเกลาจากผู้ใหญ่ หรือผู้มีความปรารถนาดี ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการลงโทษ การอบรมสั่งสอน ทำให้เด็กเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ควรกระทำ และอะไรเป็นสิ่งที่เลวที่ควรจะละเว้น การปฏิบัติตัวของเด็กจะได้รับการพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม แต่ในช่วงของการพัฒนานี้เองจะก่อให้เกิดความขัดแย้งและความลังเลใจ ความขัดแย้งระหว่างวัตถุประสงค์ที่แท้จริง (Objective Reality) ของ Id กับสภาพข้อเท็จจริงของสังคม (Social Reality)

“Superego” ได้กำหนดเป็นเครื่องมือเพื่อรับความต้องการของสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม ส่วนประกอบของบุคลิกภาพประเภทนี้ Superego จะทำให้ Ego ยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมอย่างไม่มีเงื่อนไข การตอบสนอง Ego ต่อสภาพแวดล้อมในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะหลักขัณดิธรรม ซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูโดยผ่านขบวนการการเรียนรู้จนสามารถทั้งนายเก่าคือ Id และจะเป็นทาสใหม่ของ Superego กล่าวคือจะไม่ปฏิบัติตามความต้องการของ Id อีกต่อไป ซึ่งกลไกที่เกิดขึ้นจากการที่ Ego ไม่ยอมรับฟังคำเรียกร้องของ Id นี้เรียกว่า ความกดดัน (Repression) แต่ถึงอย่างไรก็ตาม กลไกนี้ไม่สามารถที่จะจำกัด Id ให้หมดไปได้ เพียงแต่ช่วย Ego ให้หลบเลี่ยงการควบคุม Id เท่านั้น

ส่วนประกอบของบุคลิกภาพทั้งสามส่วนนี้ มีความสัมพันธ์อย่างสมดุล การขัดแย้งเกิดขึ้นเป็นต้นว่า Ego ไม่สามารถพัฒนาหรือปรับเข้ากับ Superego ได้ประการหนึ่ง และพฤติกรรมความต้องการของ Id มากเกินไปอีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเหตุให้บุคคลผู้นั้นมีสภาพเป็นอาชญากรได้ กล่าวคือขัดแย้งในประการแรกจะนำไปสู่สภาพอาชญากรที่เกิดขึ้นโดย Superego ซึ่งเป็นลักษณะของ Psychopathic ส่วนข้อขัดแย้งประการหลังจะนำไปสู่สภาพการเป็นอาชญากรในลักษณะของ Neurotic และ Compulsive

ข้อจำกัดของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ได้มีผู้วิจารณ์ว่า ทฤษฎีจิตวิเคราะห์มิได้ให้ความสำคัญต่อการพิจารณาสาเหตุของอาชญากรรมทั้งนี้เพราะได้ละเลยปัจจัยอื่น ๆ ผู้วิจารณ์ตั้งข้อสังเกตพอสรุปได้คือ แนวคิดตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ถืออิทธิพลจากแรงงูใจ อันมีพื้นฐานมาจกสัญชาตญาณและปัจจัยทางชีววิทยา ซึ่งฟรอยด์ได้กล่าวถึงแรงงูใจดังก่าว่านี้ “เป็นตัวแทนความต้องการเหนือชีวิตและจิตใจมนุษย์ และเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ แต่เนื่องจากปัจจัยทางชีววิทยาของมนุษย์ย่อมไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพของสังคมและวัฒนธรรมจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ จึงละเลยความสำคัญของปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม กล่าวคือ เมื่อนักจิตวิเคราะห์กล่าวถึง “สังคม” ส่วนใหญ่มักกล่าวถึงสังคมทั่ว ๆ ไป ซึ่งคามข้อเท็จจริงแล้ว แต่ละสังคมย่อมมีลักษณะแตกต่างกันออกไปแบบของสิ่งเร้า (Stimulus) ที่ต้องการตอบสนอง (Responses) ย่อมแตกต่างกันตามสภาพวัฒนธรรมและท้องถิ่นด้วย

ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือ ทฤษฎีไม่สามารถอธิบายได้ว่า ทำไมคนเราจึงตกอยู่ในสภาพของการเป็นโรคประสาท โดยไม่ก่ออาชกรรม ในขณะที่อีกหลายคนเป็นโรคประสาทและประกอบอาชญากรรมไปพร้อม ๆ กัน นักจิตวิเคราะห์หลายคนยอมรับอุปสรรคข้อนี้ ดังที่เกรกอรี ซิลบรูค (Gregory Zilbroog) ได้เขียนว่า “ความถกถกเกี่ยวกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ก็คือทฤษฎีนี้ยังไม่มีคำอธิบายที่พอเพียงต่อปัญหาที่ว่า ทำไมคนเราจะเริ่มมีปฏิกิริยาแสดงออกอย่างฟุ้งซ่านในรูปของพฤติกรรมทางโรคประสาท และในรูปของพฤติกรรมทางอาชญากรรมจิตวิเคราะห์ ได้ค้นพบข้อมูลที่จะทำให้เราเข้าใจมนุษย์ในแง่ของจิตวิทยา โรคประสาทและโรคจิตได้อย่างถกถก แม้ว่าเขาจะเป็นอาชญากรหรือไม่ก็ตาม แต่จิตวิเคราะห์ยังไม่มียคำตอบว่าเพราะเหตุใด คนเราจึงประสบกับความพ่ายแพ้และมีสภาพฟุ้งซ่าน จนกลายเป็นอาชญากร

ทฤษฎีพัฒนาการ

ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดทางจิตวิทยาที่มีนักจิตวิเคราะห์คนสำคัญ คือ อิริคสัน (Erikson, 1953 อ้างถึงใน นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2534) เป็นเจ้าของทฤษฎี เขาเน้นที่การพัฒนาการโดยมุ่งไปที่สังคม การมีความสัมพันธ์กับคนอื่น อิริคสัน ให้ความหมายของการพัฒนาการร่วมเป็นกระบวนการของสภาพทางชีวิต จิตใจ และทางสังคมที่มีวิวัฒนาการ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการคือ แรงขับจากภายในร่างกาย อิทธิพลจากวัฒนธรรมและลักษณะของแต่ละคน ซึ่งเป็นตัวการที่ทำให้แต่ละคนแตกต่างกัน

อิริคสัน (Erikson) เป็นนักจิตวิเคราะห์เช่นเดียวกับ ฟรอยด์ (Freud) เขาได้มุ่งหมายความสำคัญไปยังบุคคลที่เด็กสัมพันธ์ด้วย เขามีความเห็นพ้องกับ Freud ว่า สัมพันธภาพในวัยผู้ใหญ่ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพในวัยเด็ก ในการพัฒนาการนั้นเขาได้แบ่งออกเป็น 8 ลำดับชั้น โดยเน้นว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่สำคัญในการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Self Identity) เมื่อบุคคลผ่านการ

พัฒนาการ 8 ลำดับขั้น ได้รับการเลี้ยงดูดี ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพได้งอกงาม มีความเป็นตัวเอง แต่ถ้าใครก็ตามเติบโตมาโดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูดี พ่อแม่ไม่สนใจเอาใจใส่ ไม่ให้สิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต เพื่อเป็นการสนองความต้องการทางชีวภาพ การถูกทอดทิ้งสิ่งเหล่านี้อาจเป็นปัญหาแล้วมีผลทำให้มีความบกพร่องทางบุคลิกภาพได้ ด้วยเหตุนี้บุคลิกภาพของแต่ละคนที่เติบโตมา ความพร้อมในวัยเด็กและการได้รับความรักอย่างเพียงพอจะมีอิทธิพลส่งมาถึงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ลองสังเกตบุคลิกภาพของแต่ละคน คนบางคนมีบุคลิกภาพดีจิตใจเข้มแข็ง เป็นตัวของตัวเอง สามารถอยู่ได้โดยลำพังคนเดียว ทำอะไรได้ด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นในตัวเองมีความเข้มแข็ง แต่บางคนต้องคิดเพื่อนตลอดเวลาต้องมีใครคนหนึ่งจึงจะทำให้เขามีความอุ่นใจหรือมีความมั่นใจ ถ้าคิดและทำอะไรได้ จะเห็นได้ว่า อิริคสัน (Erikson) เน้นที่การเวียนแบบ (Identity Theory) เด็กจะพยายามเอาแบบอย่างใครคนหนึ่งที่เขารักและศรัทธา เมื่อเขามีตัวแบบที่ดีโดยเฉพาะพ่อและแม่ ซึ่งถ้าเขาไม่รักหรือพ่อแม่ไม่รักเขา เขาก็จะไม่ศรัทธา เด็กก็จะหาตัวแบบไปเรื่อย ๆ ยังไม่มีจุดยืนที่แน่นอน เด็กพวกนี้จึงไม่มีบุคลิกภาพของตัวเอง ฉะนั้นถ้าเด็กคบเพื่อน คิดเพื่อน หรือใกล้ชิดใครคนใดคนหนึ่ง เด็กก็จะไปเอาแบบอย่างรับเข้ามาง่าย เนื่องจากเด็กขาดความเชื่อมั่น อ่อนแอ ถ้าคบเพื่อนไม่ดี มีการพบปะสมาคมใกล้ชิดคิดเพื่อนก็จะ โน้มโน้มให้เขากระทำผิดได้ง่ายในที่สุด

บุคลิกภาพของผู้กระทำผิด

การศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพนี้ เป็นเรื่องสำคัญและมีสาระขอบเขตกว้างขวาง ประเด็นสำคัญคือเราต้องการศึกษาให้เห็นว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดอย่างไร นักวิชาการต่าง ๆ ก็ให้แนวคิดที่สับสนหลายมุมมอง ผู้วิจัยจึงขอสรุปบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดไว้ดังนี้ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2534)

1. ไม่มีการศึกษา คนที่กระทำผิดส่วนมากจะเรียนหนังสือน้อย บางครั้งออกกลางคัน หรือบางคนไม่ได้เรียนเลย สติปัญญา จึงค่อนข้างต่ำหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ตกเป็นเครื่องมือในการกระทำผิดได้ง่าย
2. บิดามารดาขาดการศึกษา จากการศึกษาวิจัยหลายเรื่อง สรุปได้ว่าบิดามารดาของผู้กระทำผิดส่วนมากมีการศึกษาค่ำ และถ้าพิจารณาต่อไปมารดาที่มีการศึกษาค่ำกว่าบิดา เมื่อบิดามารดาที่มีการศึกษาค่ำจึงไม่สามารถอบรมสั่งสอน การพูดการปฏิบัติให้ถูกเห็นทางที่ถูกที่ควรจึงทำให้ยาก ที่สำคัญคือเมื่อตัวเองคือการศึกษาจึงไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาด้วย
3. ครอบครัวมีปัญหา ครอบครัวของผู้กระทำผิด มักจะมีชีวิตทางบ้านไม่ราบรื่น เรียบร้อย กล่าวคือ บางกลุ่มขาดบิดาหรือมารดา เนื่องจากมีการหย่าร้าง หรือตายจากไป ชีวิตในวัยเด็กจึงต้องอาศัยอยู่กับญาติหรือคนอื่น และบางคนไปอาศัยอยู่กับพระที่วัด ชีวิตแรกเริ่มในวัยเด็กของคนกลุ่มนี้จึงไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่นเท่าที่ควร ผู้เขียนเชื่อแน่ว่าในการเลี้ยงดูด้วยการ

ให้ความรัก พ่อและแม่ย่อมเป็นบุคคลที่ให้ความรักแก่เรามากที่สุด ฉะนั้น ชีวิตเบื้องต้นจะเป็นอย่างไรย่อมเป็นรากฐานของบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ คังทฤษฎีของ ฟรอยด์ (Freud) และ อิริคสัน (Erikson) ที่ได้กล่าวมาแล้ว ในเรื่องครอบครัวยังมีปัญหาสำคัญอีกเกี่ยวกับความกดดันต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น บิดามารดาขัดแย้งทะเลาะวิวาทกันเสมอ ถูกไม่ปรองดองรักใคร่กัน บิดามารดามีบุคลิกภาพที่ไม่ดี กล่าวคือ ไม่ให้ความยุติธรรมแก่ลูก สุขภาพจิตไม่ดี ใช้อารมณ์ ไม่ใช่เหตุผลในการสั่งสอน บิดามารดาปฏิบัติตัวไม่เหมาะสม ใช้วิธีลงโทษที่รุนแรง มีการดูค่าด้วยคำพูดหยาบและรุนแรงเกินไป บางครั้งอาจถือเป็นการตราหน้า บรรยายกาศดังกล่าวนี้ทำให้เพิ่มความกดดันอี๊ดอี๊ด และเกิดความทุกข์ไม่สบายใจ ลูกจะหาทางออกจากบ้าน ห่างเหินบิดามารดาเข้าไปใกล้ชิดเพื่อน และในที่สุดก็จะกระทำความผิดได้ง่าย

4. ฐานะทางเศรษฐกิจ ยากจน รายได้ต่ำหรือว่างงาน ไม่มีรายได้ บิดามารดา ประกอบอาชีพและมีรายได้ต่ำ ส่วนมากจะมีอาชีพเกษตรกร ซึ่งมีรายได้ต่ำ ไม่แน่นอน ฐานะค่อนข้างฝืดเคืองและขาดแคลน จำต้องดิ้นรนขวนขวายหางานทำเสริมเพิ่มเติม จนเป็นเหตุให้มีไม่เวลาหรือมีเวลาไม่เพียงพอสำหรับการอบรมเลี้ยงดูบุตร

5. บุคลิกภาพของผู้กระทำความผิด ที่เห็นได้จากการพิจารณาอีกประการหนึ่ง คือ ผู้กระทำความผิดจะมีความเฉยเมย ไม่สนใจต่อสิ่งรอบตัว คนรอบข้าง แม้แต่คนใกล้ตัวหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ มีความเห็นแก่ตัวมากจนไม่มองไม่ถึงคนอื่นเลย

6. การใช้กลไกการป้องกันตนเอง (Defense – Mechanism) ไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าไม่เคยมีความวิตกกังวลไม่สบายใจ การใช้กลไกการป้องกันตนเอง หมายถึง การที่คนเราหาทางออกเมื่อมีความกังวล มีความคับข้องใจหรือความขัดแย้งขึ้นภายในใจ จิตใจของเราจะสร้างทางออกโดยอัตโนมัติขึ้นมาเอง เพื่อช่วยให้ลดความวิตกกังวลนั้น ๆ ลงไป คนที่กระทำความผิดจะใช้กลไกการป้องกันตนเอง เช่น Protection การโยนความผิดไปให้คนอื่น เช่น กรณีทะเลาะวิวาทต่อสู้กัน ทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตราย ก็โยนความผิดไปที่คู่กรณีว่า อีกฝ่ายหนึ่งหาเรื่องใช้คำพูดขู่ข่มให้เกิดโทสะ จนเกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น การใช้กลไกการป้องกันตัวอีกอย่างหนึ่ง คือ Denial (การปฏิเสธ) ทั้ง ๆ ที่ข้อเท็จจริงตัวเองเป็นผู้กระทำความผิด แต่เพื่อลดความวิตกกังวลไม่ให้ตนเองเป็นทุกข์ จึงปฏิเสธปิดความรับผิดชอบให้พ้นตัว ยกตัวอย่าง เราอาจได้ยินได้ฟังคนที่กระทำความผิดพูดปฏิเสธว่า “เขาหาว่าผม” หรือพนักงานสอบสวนซักข้อหาให้เช่นนี้ เป็นต้น

7. ผู้ที่กระทำความผิดมักจะมีบุคลิกคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า ไม่มีศักดิ์ศรี ไม่มีคุณค่าในตัวเอง ตัวเขาไม่สามารถทำอะไรจนได้เลยต่ำต้อย ความค้อยโอกาสในชีวิตของแต่ละคนมีไม่เท่ากัน ความแตกต่างมีให้เห็นชัดเจน ตั้งแต่กำเนิดนั่นคือ สถานภาพของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจ โอกาสความสมบูรณ์เพียบพร้อมจึงแตกต่างกัน คนบางคนเกิดมาบิดามารดา

ไม่สามารถให้สิ่งที่จำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับชีวิตได้ บุคลิกภาพที่มีความคิดต่อตัวเองว่าตนไม่มีคุณค่านี้ เป็นที่มาให้คนกระทำความผิดได้เสมอ เพราะเมื่อคิดว่าตัวเองไม่มีคุณค่าแล้ว คนคนนั้นก็ จะตัดสินใจกระทำความผิดได้ง่าย

8. อารมณ์และจิตใจมีความแปรปรวน (Emotion Immaturity) คนที่กระทำความผิด จะมีจิตใจวู่วาม ใจร้อน ไม่มีความเป็นผู้ใหญ่ สุขุม ไตร่ตรองแต่อย่างใด ตรงข้ามกับมีความรู้สึก หงุดหงิดง่าย ก้าวร้าว ชอบหาเรื่อง หรือเรื่องเพียงเล็กน้อยก็ทำให้เป็นเรื่องสำคัญใหญ่โตจนกระทั่ง เกิดการกระทำความผิดขึ้น

9. ชอบแสดงออกถึงความเป็น “ถูกผู้ขาย” คนที่กระทำความผิดจะมีบุคลิกภาพที่ชอบ แสดงถึงความเก่ง เป็นผู้นำ ลักษณะการแสดงออกมีศักดิ์ศรี มีอำนาจ มีพรรคพวกบริวารยอมรับ เกรงกลัวมากมาย และจะแสดงถึงความมีพลังกำลัง แข็งแรง ชอบต่อสู้ ไม่กลัวคนหรืออิทธิพลใด ๆ รวมทั้งไม่ยอมรับกฎระเบียบของคนโดยส่วนรวม จากทัศนคติที่กล่าวจะเห็นได้จากการดำเนิน ชีวิตนับตั้งแต่เด็กมาสู่ผู้ใหญ่ด้วยความยากลำบาก บางคนไม่มีความสุข มีความรู้สึกที่ตนเองมี ปมด้อย ใจร้าย แล้วคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า ซึ่งบางทีอาจไม่ตรงกับความจริง ทำให้มีความ ผิดพลาดในการยอมรับตนเองตามความเป็นจริง ซึ่งการด้อยค่า ไม่มีศักดิ์ศรี อาจเกิดจากการที่ ตั้งคณมองเขา และเขาก็ยอมรับตนเองตามที่ตั้งคณมอง (Social Self) ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาต่อไป ผลที่เป็นอันตรายตามมาคือ เขาจะกระทำความผิดได้ง่าย หรือบางครั้งเขาก็จะตกเป็นเครื่องมือของ คนอื่นให้ร่วมกระทำความผิดได้

3. ทฤษฎีทางกายภาพ จากประวัติวิทยาการในสาขาอาชญาวิทยา ปรากฏว่า การ ศึกษาวิจัยสาเหตุของการกระทำผิดได้เริ่มจากการวิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพเป็นเบื้องต้น ก่อนที่จะ ศึกษาค้นคว้าทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาการศึกษาถือว่ามีความสำคัญ และพยายามที่จะกำหนด กฎเกณฑ์เป็นทฤษฎีอาชญากรรมขึ้น (อรัญ สุวรรณบุบผา, 2518, หน้า 81-93)

3.1 ภูมิศาสตร์กายภาพกับการกระทำผิด การศึกษาเกี่ยวพันทางกายภาพกับสภาพ พื้นที่และสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาเน้นหนักถึงความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปตาม สภาพท้องที่ และสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกัน กล่าวถึงนัยหนึ่งคือ เป็นการศึกษาพฤติกรรม ผู้กระทำผิด ซึ่งขึ้นกับอิทธิพลของสภาพภูมิอากาศในแต่ละฤดู นักอาชญาวิทยาในปลายศตวรรษที่ 19 ลอมโบรโซ และเฟอริ ได้ศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดในประเทศฝรั่งเศส เยอรมันนี และ อิตาลี โดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผิดที่เกิดขึ้นกับสภาพภูมิอากาศซึ่งปรากฏว่า อาการกระทำผิดประเภทประทุษร้ายต่อชีวิต มักเกิดขึ้นในฤดูร้อน หรือในภาคพื้นที่มีอากาศร้อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภูมิอากาศมีส่วนผลักดันให้คนเราคิดต่อกันมาก หรืออาจก่อให้เกิดอารมณ์ขุ่นมัว หงุดหงิดง่ายก็เป็นได้ ส่วนการกระทำผิดประเภททรัพย์สินมักเกิดในฤดูหนาว อย่างไรก็ตามเขาได้

ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าสถิติดังกล่าวนี้ถือเป็นจริงไม่ได้ และยอมรับว่าบ่อยครั้งที่สถิติการกระทำผิดมิได้มีความสัมพันธ์กับสภาพความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศแต่อย่างใด นักอาชญาวิทยาบางท่าน เช่น ดูเทเลท ยังมีความเชื่อถือในความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพภูมิอากาศกับพฤติกรรมผู้กระทำผิด ถึงกับตั้งเป็นกฎเกณฑ์ขึ้นชื่อว่า “กฎแห่งความร้อน” (Barnes) กับ ทีเตอร์ส (Teeters)

ขณะที่ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปได้ให้ความสนใจดังกล่าวดังกล่าวทางสหรัฐอเมริกาที่มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างกว้างขวางเช่นกัน จากการศึกษาของเบรียล (Brearley) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างคดีฆาตกรรมกับสภาพฤดูกาลในมลรัฐแคลิฟอร์เนียได้ พบว่าในเดือนที่มีการผลิตทางเกษตรกรรมคืออาชญากรรมจะลดน้อยลงกว่าในเดือนที่มีการพักผ่อนหย่อนใจ ข้อคิดเห็นที่น่าจะสนับสนุนเหตุผลที่ว่าในภาวะที่ทุกคนมีงานทำ อาชญากรรมย่อมไม่เกิดขึ้น ข้อคิดดังกล่าวนี้น่าจะมาเปรียบเทียบกับสังคมไทย กล่าวคือ เมื่อหมดฤดูการทำนา ชาวนามักจะว่างงานและใช้เวลาว่างไปในทางที่ได้รับประโยชน์ และนอกจากนี้ วูล์ฟแกงก์ (Wolfgang) ยังได้ทำการศึกษาคดีฆาตกรรมในเมืองฟิลาเดลเฟีย ซึ่งสรุปได้ว่าในปี ค.ศ.1948-1952 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่จะแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างระหว่างสภาพภูมิอากาศร้อนหนาวกับการเกิดอาชญากรรม

จากการศึกษาของนักวิชาการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว จึงกล่าวได้ว่าปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานที่จะเชื่อถือได้ว่า มีความเกี่ยวพันระหว่างสภาพภูมิอากาศกับอาชญากรรม ถ้าหากจะมีขึ้นอยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ อัตราการเกิดของอาชญากรรมจะสูงขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งของปี เช่น ในปีผลิตผลทางเกษตรประสบความล้มเหลวอันเนื่องมาจากความแห้งแล้ง หรือช่วงระยะเวลาของเทศกาลต่าง ๆ ที่ประชาชนละทิ้งงาน

3.2 สุขวิทยาภาพกับการกระทำผิดในปี ค.ศ.1883 คณะกรรมการมานุษยวิทยา ภายภาพ สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยอังกฤษ ได้ทำการศึกษาสุขภาพพลานามัย เช่น ส่วนสูง และน้ำหนักรวมตลอดถึงบุคลิกภาพอื่น ๆ ของเด็กที่กระทำผิด โดยนำมาเปรียบเทียบกับเด็กที่มีได้กระทำผิด จากผลการตรวจสุขภาพเด็ก 53,000 คน ซึ่งรวมเด็กที่กระทำผิด 1,273 คน และเด็กหญิงที่กระทำผิด 601 คน ปรากฏว่า เด็กที่กระทำผิดเหล่านี้มีส่วนสูงต่ำกว่า และน้ำหนักน้อยกว่าเด็กที่มีได้กระทำ

นอกจากนี้ เบิร์ต (Burt, 1893 อ้างถึงใน อรรถ สุวรรณบุบผา, 2518, หน้า 82) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพของเด็กที่กระทำผิดในเวลาต่อมา พบว่ากลุ่มเด็กเหล่านี้มีผู้ป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บประเภทต่าง ๆ มีจำนวนมากกว่าเด็กที่มีได้กระทำผิด การที่เป็นดังนี้ น่าจะเห็นว่าความ

บกพร่องในสุขภาพของเด็กย่อมแสดงถึงการอบรมเลี้ยงดูที่ขาดความเอาใจใส่ ซึ่งอาจนำไปสู่สถานการณ์เป็นอาชญากรได้ในที่สุด

การศึกษาดังกล่าว เป็นเหตุให้นักอาชญาวิทยาหลายท่านเชื่อว่า เด็กที่กระทำความผิดส่วนใหญ่จะมีความบกพร่องทางสุขภาพ และเพื่อยืนยันความเชื่อนี้เชดคอต และอิรินอร์ กูด จึงได้ทำการศึกษาวินิจฉัยสุขภาพเด็กที่กระทำความผิด 500 คน เปรียบเทียบเด็กที่มีได้กระทำความผิดในจำนวนเท่ากัน โดยทำการตรวจสุขภาพโดยละเอียด นับตั้งแต่น้ำหนัก ส่วนสูง ฟัน หู ตา คอ หัวใจ ปอด กระดูก ผิวหนัง คอต่าง ๆ รวมทั้งระบบประสาท ซึ่งผลปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยนับนี้ กูดจึงลงความเห็นว่าการศึกษาสาเหตุของการกระทำความผิดนั้น องค์ประกอบทางสุขภาพกายภาพจะมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อทัศนคติ แรงบันดาลใจ และแนวโน้มทางพฤติกรรมที่จะประกอบอาชญากรรมน้อยกว่าองค์ประกอบทางด้านสังคม ครอบครัว และจิตวิทยา

โดยปกติหลักฐานเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยของเด็ก ที่กระทำมักจะมีรายงานเก็บรวบรวมไว้ สำหรับประเทศไทยนั้นได้มีพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 มาตรา 9 บัญญัติให้สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสุขภาพของเด็กหรือเยาวชนติดเอดส์ เพื่อรวบรวมรายงานเสนอต่อศาลเด็กหรือเยาวชนต้องคดีเพื่อรวบรวมรายงานเสนอต่อศาลประกอบพิจารณาคดี

ส่วนการรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับสุขภาพและพลานามัยของผู้ใหญ่ที่กระทำความผิดย่อมเป็นหน้าที่ของฝ่ายราชทัณฑ์ที่ต้องดำเนินการโดยตรง ซึ่งตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มาตรา 8 ได้บัญญัติให้แพทย์เรือนจำทำหน้าที่ตรวจอนามัยของผู้ต้องโทษที่ทางเรือนจำรับตัวมาควบคุมไว้แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าสถิติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่ปรากฏในรายงานประจำของกรมราชทัณฑ์

3.3 วิทยาการว่าด้วยคอมพิวเตอร์กับการกระทำความผิด วิทยาการว่าด้วยคอมพิวเตอร์ ได้รับความสนใจจากนักชีววิทยาในสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวางในแง่ที่ว่า สามารถอธิบายบุคลิกภาพและสาเหตุการเกิดแห่งการกระทำความผิดได้ กล่าวคือ นักทฤษฎีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้ความเห็นว่า บุคคลเปลี่ยนสภาพเป็นผู้กระทำความผิดเพราะในร่างกายประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ที่ผิดปกติ ในการผลิตฮอว์โมน ทฤษฎีนี้เป็นผลให้สามัญชนเข้าใจว่าปัญหาขาดความประพฤติต่าง ๆ เกิดจากความคิดผิดปกติของคอมพิวเตอร์จากผลงานวิจัยของนักชีววิทยาสองท่าน คือ ชเลพฟ์ และสมิธ (Shlapp and Smith) ได้พบว่า ประมาณหนึ่งในสามของนักโทษที่ถูกตำรวจเป็นผู้ที่มีอารมณ์ไม่แน่นอน อันสืบเนื่องมาจากคอมพิวเตอร์และสารเคมีในร่างกายโดยเฉพาะในกลุ่มนักโทษคดีฆ่าคนตายและลักทรัพย์ จะมีคอมพิวเตอร์ที่ผิดปกติในขณะที่นักชีววิทยาทั้งสองท่านนี้ได้ให้ความสำคัญของคอมพิวเตอร์ที่ผิดปกติว่าจะสามารถก่อพฤติกรรมผู้กระทำความผิด และได้ทำการศึกษาคอมพิวเตอร์ของนักโทษเป็นจำนวนมาก พบว่านักโทษเหล่านี้มีคอมพิวเตอร์ที่ผิดปกติ

จากความรู้สึกโดยทั่ว ๆ ไปของสามัญชน และผู้สนใจในชีวกายภาพมักจะเชื่อว่า ความผิดปกติของต่อม ความบกพร่องทางกายภาพและการสืบนิสัยลักษณะอาชญากรจากบิดามารดาจะนำไปสู่พฤติกรรมอาชญากร แต่ในทัศนะของ แอชลีย์ มอนตากู (Ashley Montagu) กลับเห็นว่ายังไม่มีหลักฐานพอที่จะเชื่อว่าผู้สืบสันดานอาชญากรจะประกอบอาชญากรรมเป็นเงื่อนไขทางสังคม ไม่ใช่เงื่อนไขทางชีววิทยา

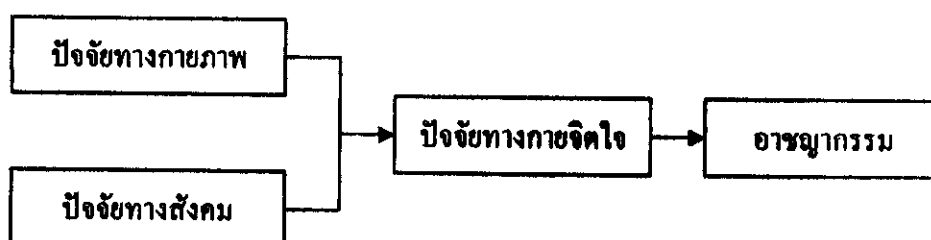
แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

สาเหตุของการกระทำผิดตามแนวคิดของนักอาชญาวิทยา

การศึกษาถึงสาเหตุอาชญากรรมได้มีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 กล่าวคือ จากสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม (Positive School) โดย เฟอริ (Ferri) เป็นผู้ริเริ่มศึกษาสาเหตุแห่งการกระทำผิดจากสภาพความบกพร่องทางกายภาพและการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ ต่อมาเมื่อการศึกษาทางสังคมวิทยาได้ขยายกว้างขวางออกไป นักสังคมวิทยาผู้ติดตามผลงานการศึกษาของเดอร์ไคม์ และได้ให้ความสนใจต่อสาเหตุอาชญากรรมในแง่ของสังคมวิทยาและพร้อม ๆ กันนั้น ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ ก็ได้เข้ามามีบทบาทในการวิเคราะห์สาเหตุแห่งอาชญากรรมอีกสาขาหนึ่ง จึงได้ยอมรับกันทั่วไปว่าสาเหตุแห่งการกระทำผิดตามแนวคิดของนักอาชญวิทยามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องผสมผสานกันอยู่ 3 ประการคือ

1. ปัจจัยทางกายภาพ
2. ปัจจัยทางสังคม
3. ปัจจัยทางจิตใจ

แมนน์ไฮม์ (Mannheim) นักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษได้อธิบายถึงสภาพความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวไว้อย่างน่าฟังว่า (อริญ สุวรรณบุบผา, 2818, หน้า 78-79) ปัจจัยทางกายภาพจะมีส่วนผลักดันให้เกิดเช่นเดียวกับปัจจัยทางด้านสังคมก็ต่อเมื่อปัจจัยดังกล่าวนี้ผ่านตัวแปรสภาพคือปัจจัยทางจิตใจ ซึ่งเราสามารถพิจารณาได้จากที่แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สาเหตุของอาชญากรรมตามแนวคิดของ แมนน์ไฮม์

ในภาพดังกล่าว สภาพจิตใจของบุคคลเปรียบเสมือนตัวแปรที่สำคัญซึ่งเพราะถ้าทั้งปัจจัยทางกายภาพ หรือปัจจัยทางด้านสังคมในสภาพที่โดยเฉลี่ยคือยังไม่ผ่านตัวแปรสภาพหรือปัจจัยทางจิตใจไม่ก่อให้เกิดอาชญากรรม

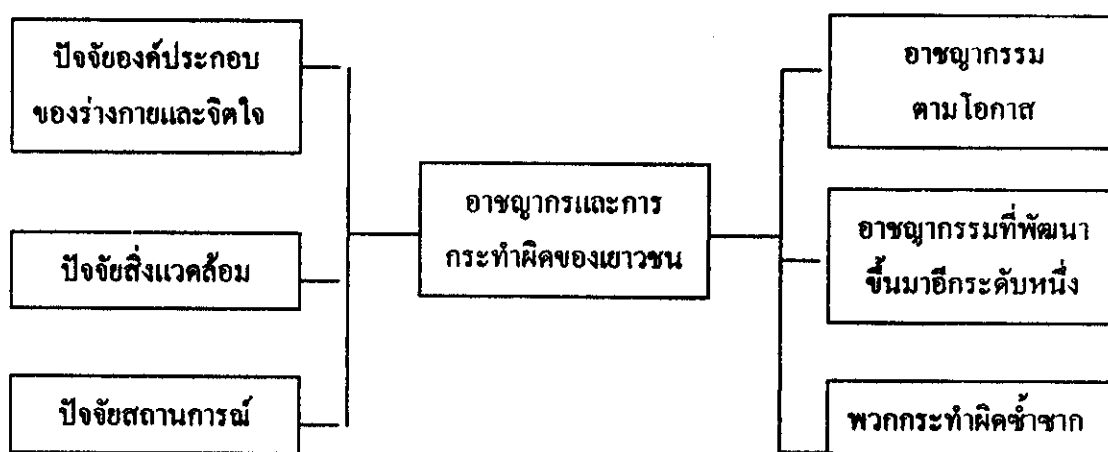
อัมมพ ชูบำรุง (2527, หน้า 114) และกิบบอนส์ (Gibbons) ได้สร้างทฤษฎีหลายสาเหตุขึ้น โดยแบ่งสาเหตุสำคัญ ๆ ไว้ 3 ประการด้วยกัน

1. สาเหตุเน้นพื้นฐานของการกระทำผิด (Root Causes) ตัวอย่างเช่น ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว สภาพไร้กฎหมายหรือไร้ระเบียบทางสังคม และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

2. สาเหตุแทรกซ้อน (Intervening Variables) ได้แก่ ประสิทธิภาพภายในครอบครัว การสัมพันธ์กับคนชั่ว การขัดขวางบรรณรองที่มุ่งส่งเสริมการกระทำผิด

3. ปัจจัยหนุน (Precipitating Factors) เช่น บุคลิกภาพแต่ละบุคคล ประกอบกับสถานการณ์หรือโอกาสอำนวย สาเหตุทั้งสามประการนี้ เมื่อรวมกันแล้วก็ทำให้เกิดการกระทำผิดขึ้นหากมีพลังแรงพอ

อัมมพ ชูบำรุง (2527, หน้า 114-115) และเวสต์ตัน และเวลล์ (Weston and Wells) ได้ตั้งทฤษฎีหลายสาเหตุขึ้นมา โดยแยกปัจจัยสำคัญไว้ 3 ประการ คือ ปัจจัยความบกพร่องขององค์ประกอบของร่างกายคนเรา ซึ่งหมายถึงสภาพบกพร่องจิตใจด้วย ปัจจัยอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและปัจจัยสถานการณ์ในขณะนั้นทั้งสามประการนี้รวมตัวกันในระดับหนึ่งจะทำให้เกิดการกระทำผิดได้ และการกระทำผิดที่เกิดขึ้นนั้น อาจจะเป็นอาชญากรรมตามโอกาส อาชญากรรมที่พัฒนาขึ้นอีกระยะหนึ่งและอาชญากรรมที่กระทำผิดซ้ำซาก มีหลายคนเคยประกอบอาชญากรรม เพราะมีปัจจัยเพียงอย่างเดียว บางคนกระทำผิดเพราะมีปัจจัยหลายปัจจัย และเรื่องปัจจัยนี้ไม่อาจจัดระดับได้ว่าอันไหนสำคัญกว่ากัน คนแต่ละคนหรือกลุ่มคนแต่ละกลุ่ม หรือหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านประพฤติดังโดยปัจจัยหนึ่งปัจจัยใด หรือปัจจัยหลาย ๆ อย่างดังกล่าวมานี้แสดงดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 สาเหตุของอาชญากรรมตามทฤษฎีหลายสาเหตุ

อัมเนท ซูบารุง (2527, หน้า 116) และซูซูกิ (Suzuki) ได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยสำคัญ ๆ ที่ทำให้เกิดอาชญากรรมอาจจะแยกแยะอย่างหยาบ ๆ ได้ 3 ประการ แต่ละประการมิได้มีเส้นแบ่งเขตอย่างชัดเจนแน่นอน

ปัจจัยประการแรกคือ ปัจจัยทางสังคมเป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพของชีวิตและของบุคคลในสังคม ตัวอย่างปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ความยากจน และการว่างงานที่แผ่กว้างไพศาล การกระจายความมั่งคั่งที่ไม่เป็นธรรม การให้บริการที่ไม่เพียงพอแก่คนที่เสียเปรียบในสังคม การขาดโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต สิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษามีไม่เพียงพอ การกดขี่หรือความไม่มั่นคงในทางการเมือง การมีอคติต่อชนกลุ่มน้อย การที่มีอาชญากรรมอยู่โดยทั่ว ๆ ไปนั้น อาจจะพิจารณาได้ว่าสภาพของสังคมไม่เอื้ออำนวยที่จะทำให้ชีวิตมีความหมาย

ปัจจัยประการที่สองคือ ปัจจัยทางด้านจิตใจ คนบางคนทำผิดเพราะเป็นโรคจิต โรคประสาท หรือความผิดปกติทางบุคลิกภาพ สภาพเช่นนี้อาจจะเป็นมาแต่กำเนิดหรืออาจเกิดขึ้นทีหลัง อย่างไรก็ตามมีอยู่เนื่อง ๆ ที่ภาวะของจิตใจทำนองนั้นเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมเป็นสภาพแวดล้อมที่ทำลายการพัฒนาให้สมบูรณ์ หากพิจารณาโดยนับนี้ปัจจัยประการแรกคือปัจจัยทางสังคมมีส่วนสำคัญต่อการแปรเปลี่ยนในประการที่สอง นอกจากนี้การขาดการศึกษาในทางศาสนาและทางศีลธรรม ความแตกต่างทางค่านิยมระหว่างกลุ่มและระหว่างรุ่น ตลอดจนทั้งการโฆษณาชวนเชื่อในสิ่งเลวร้าย ล้วนเป็นสิ่งปรุงแต่งนิสัย ทักษะคิดของบุคคลและในท้ายที่สุดก็นำไปสู่การประกอบอาชญากรรม

ปัจจัยประการที่สามคือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยทางด้านนี้เป็นปัจจัยที่เอื้อให้การประกอบอาชญากรรมเป็นไปอย่างง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น สินค้าต่าง ๆ วางโชว์ไว้ในห้างสรรพสินค้า หรือตามซูเปอร์มาร์เก็ต รถยนต์ที่ไม่ได้ใส่กุญแจ หรือบ้านที่ไม่ได้ใส่กลอน ประตู ร้านขายของที่ไม่มียามคอยดูแล การขาดความควบคุมอาวุธปืนและอาวุธอื่น ๆ ไม่ต้องสงสัยเลยว่ามีคนเป็นจำนวนมากที่มีแนวโน้มว่าจะประกอบอาชญากรรม แต่ต้องหยุดกระทำเช่นนี้เพราะมีอุปสรรคทางกายภาพเป็นสิ่งขวางกั้น

หากพิจารณาถึงทฤษฎีของ แมนไฮม์ กิบบอนส์ เวสตันและเวลต์ ตลอดจนทั้งของซูซูกิ (Suzuki) ในเชิงเปรียบเทียบแล้ว ก็อาจสรุปเทียบเคียงให้เห็นดังนี้

1. ทฤษฎีของแมนไฮม์ เน้นความสำคัญของจิตใจ ปัจจัยทางจิตใจถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะก่อให้เกิดการกระทำผิด หากขาดแรงจูงใจของจิตใจแล้วการกระทำผิดก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นการกระทำผิดจะเกิดขึ้นเมื่อมีแรงจูงใจหรือแรงกดดันอยู่ในระดับหนึ่ง การมีแรงจูงใจแสดงว่ามีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัว ดังนั้นตามทฤษฎีนี้จะต้องมีปัจจัยอย่างน้อย 2 ประการด้วยกัน การกระทำผิดจึงจะเกิด

2. ทฤษฎีของกิบบอนส์ เน้นปัจจัยทั้งสามประการคือ ปัจจัยที่เป็นพื้นฐานปัจจัยแทรกซ้อนและปัจจัยหนุน ปัจจัยสามประการนี้จะต้องรวมตัวเข้าด้วยกัน อาชญากรรมจึงจะเกิด ปัจจัยพื้นฐาน เช่น ความยากจน ปัจจัยแทรกซ้อน คบคนชั่ว ปัจจัยหนุน เช่น โอกาส “คบคนชั่วและโอกาสอำนวยเขาจึงกระทำผิด”

3. ทฤษฎีของเวสตันและเวลต์นั้น ได้กล่าวสรุปได้ว่า ปัจจัยเพียงปัจจัยเดียวก็อาจจะทำให้เกิดการกระทำผิดได้ นักอาชญาวิทยา 2 ท่านนี้ ไว้ในฐานที่เข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตใจ ซึ่งเราไม่อาจมองข้ามปัจจัยทางจิตใจไปได้ ดังนั้นความคิดของเวสตันและเวลต์จึงสอดคล้องกับความคิดของแมนไฮม์

4. ทฤษฎีของซูซูกิ เน้นปัจจัยทางสังคมซึ่งเป็นตัวกำหนดทางจิตใจ ดังนั้นการพัฒนาสังคมให้เจริญทั้งทางวัตถุและจิตใจจึงเป็นความจำเป็น

สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดได้มีผู้ศึกษา ค้นคว้าไว้มากมาย พอสรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวผู้กระทำผิด

ประภาศน์ อวยชัย (2516) ได้ทำวิจัยเรื่องบทบาทศาสตร์เด็กและเยาวชน เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ได้สรุปสาเหตุการกระทำผิดจากตัวผู้กระทำผิดไว้ว่า

1.1 พันธุกรรม หรือสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ ทำให้เด็กที่เกิดมาเป็นโรคปัญญาอ่อน จิตใจบกพร่อง บุคลิกภาพทราม และทำให้เด็กไม่สามารถใช้สติปัญญาใคร่ครวญยับยั้งหรือหักห้ามใจต่อต้านกับสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ได้ซึ่งเป็นปัญหาที่นักอาชญาวิทยาทั่ว ๆ ไปยังค้นคว้า

กันอยู่และยังไม่สามารถสร้างทฤษฎีเป็นที่ยุติกันได้ แต่ก็มึนนักวิชาการเป็นจำนวนไม่น้อยยอมรับกันว่า อุปนิสัยบางอย่าง เช่น ความรัก ความโลภ ความโกรธ ความหลง และความรู้สึกทางเพศ สามารถถ่ายทอดจากบิดา มารดา มาสู่บุตรได้บ้างไม่มากก็น้อย รวมทั้งยังมีโรคภัยไข้เจ็บของบิดา มารดา ที่ต่อเนื่องมายังบุตรในทางพันธุกรรม เช่น วัณโรค โรคพิษสุราเรื้อรัง เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้เด็กมีจิตใจวิปริตผิดปกติไปได้เช่นกัน

1.2 ความพิการหรือโรคภัยไข้เจ็บ การที่เด็กมีร่างกายพิการหรือไม่สมบูรณ์ ซึ่งอาจเป็นมาแต่กำเนิดหรือมาประสบเคราะห์กรรมเกิดขึ้นในภายหลัง หรือมีโรคภัยเบียดเบียน เช่น เกิดป่วยเป็นโรคเรื้อรัง ซึ่งไม่อาจรักษาให้หายขาดได้ เช่น เป็นโรกระบบประสาทพิการ หรือเป็นไขมาเลเรียขึ้นสมอง หรือเป็นไข้ไทฟอยด์ เป็นต้น อาการของโรคเหล่านี้ย่อมทำลาย สุขภาพและจิตใจของเด็กได้ บางรายทำให้เกิดโรคประสาทและเกิดปมค้อยขึ้นในทางจิตวิทยา เด็ก จำพวกนี้จะเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ มักมองโรคในแง่ร้าย เห็นคนอื่นเป็นศัตรู หรือเข้าใจผิดคิดว่าถูกดูหมิ่นเหยียดหยามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง โดยเกิดความรู้สึกอยากจะทำแค้นดุดัน ในทางที่ชั่วร้ายอยู่แล้ว ยิ่งถ้ามาถูกใครล้อเลียนก็ยิ่งเสมือนใครเอาน้ำมันมาราดไฟ และได้กระทำ ผิดทางอาญาขึ้นเป็นจำนวนไม่น้อย

1.3 ภาวะแห่งจิต เด็กก็เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ที่อาจมีอารมณ์และจิตใจแตกต่างกัน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในสภาพเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ หรือที่เรียกว่าวัยรุ่นนั้น มักจะมีอารมณ์รุนแรง อุนเฉียว เจ้าโมโห บางคนก็เป็นคนเจ้าทุกข์ มักจะมีอารมณ์ ขุ่นมัว เอาใจ ยากหงุดหงิด ทำเรื่องเล็กเป็นเรื่องใหญ่และชอบแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในลักษณะที่เป็นภัย อันตรายต่อผู้อื่นในบางโอกาส แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกาย และจิตใจโรคภัยไข้ เจ็บ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียนที่จะมาเสริมสร้างบุคลิกภาพของแต่ละคนด้วย

1.4 สัญชาตญาณ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวเอง โดยไม่มีใครสั่งสอน หรืออบรมให้ เช่น สัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็น ความอยากรู้อยากเห็นหรือสัญชาตญาณทางกามารมณ์ เป็นต้น ล้วนเป็นสิ่งที่อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กกระทำผิดได้ โดยเฉพาะมีความต้องการทางเพศรุนแรง กว่าบุคคลธรรมดาอื่น ๆ ละต้องหาทางออกเพื่อปลดปล่อยความใคร่ หรือความพอใจของคนด้วยการข่มขืน หรือบางทีก็เป็นโรคกามวิปริต สามารถทำให้กลับกลายเป็นผู้ร้ายทางกามไปได้ก็มี บางทีมีสัญชาตญาณในทางก้าวร้าวชอบรุกรานผู้อื่น เข้าที่ไหนเป็นต้องทะเลาะวิวาทชกต่อยทำร้ายผู้อื่น อยู่เสมอ

1.5 ตติปัญญาและการศึกษา โดยที่มนุษย์เรากลับมาขอมมีสติปัญญา และความเฉลียวฉลาดไม่เท่าเทียมกัน บางคนมีสติปัญญาเหนือระดับธรรมดา บางคนก็มีสติปัญญาปกติธรรมดา หรือที่เรียกว่าปานกลาง บางคนก็โง่งมาแต่กำเนิดช่วยตนเองไม่ได้ บางคนก็โง่งมาแต่พอช่วย

ตัวเองได้ บางคนก็ปัญญาทึบ ถ้าเรียนอะไรก็ไม่รู้เรื่องความจำไม่ดี เรียนไม่ทันเพื่อน จึงเกิดการเบื่อน่ายในการเรียน ผลที่สุดคิดอ่านหนีโรงเรียนไปเที่ยวล่าสัตว์และกลายเป็นเหยื่อแห่งความชั่วร้ายโดยอาจถูกชักจูงให้เห็นผิดเป็นชอบและกลายเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายไปก็มี

2. สาเหตุทางครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กตั้งแต่เกิดจนโต ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญต่อการหล่อหลอมอารมณ์ จิตใจ อุปนิสัย ทักษะ ค่านิยมและพฤติกรรมของเด็กประสบการณ์ต่าง ๆ ของเด็กจะเริ่มภายในครอบครัวเป็นแห่งแรก พฤติกรรมของเด็กที่แสดงต่อสังคมภายนอกสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของครอบครัวได้ว่าเป็นอย่างไร ดังนั้น เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นอย่างไรนั้น จึงขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูของครอบครัว ตลอดจนความสัมพันธ์ภายในครอบครัวบรรยากาศภายในครอบครัว ฯลฯ ซึ่งหากเด็กกระทำผิดขึ้นมาครอบครัวก็จะเป็นหน่วยหนึ่งที่ถูกมองว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะพบว่าปัญหาทางอารมณ์และจิตใจที่เด็กและเยาวชนได้รับอันเนื่องมาจากความแตกร้างภายในครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ราบรื่นระหว่างพ่อกับแม่และระหว่างพ่อแม่กับลูก ความไม่ลงเินลงวาในการอบรมระเบียบวินัยและการลงโทษ การละเลยไม่เอาใจใส่ทอดทิ้ง การขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา ฯลฯ ได้นำไปสู่ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ทั้งสิ้น (อัจฉรา ทองคัน, 2536, หน้า 27)

อัมพร ขุนบำรุง (2527) ได้เสนอว่าครอบครัวอาจก่อให้เกิดปัญหาการกระทำผิดได้โดยผ่านกระบวนการ 5 อย่าง ซึ่งเกี่ยวพันซึ่งกันและกันดังต่อไปนี้

1. ในครอบครัวมีตัวอย่างที่ไม่ดี ทำให้เด็กได้เรียนรู้ตั้งแต่เหล่านีทางตรงและทางอ้อมก่อให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม หรือแบบแผนความประพฤติที่ไม่ดี เช่น ความประพฤติผิดศีลธรรมทางเพศ การติดสุรายาเสพติด การพนัน และความประพฤติที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการกระทำผิดในที่สุด
2. ขั้วสังคมของครอบครัวและถิ่นที่อยู่ของครอบครัวจะเป็นเครื่องกำหนดอัตรากระทำผิดของเด็ก กล่าวคือ เด็กที่อยู่ในถิ่นที่เป็นพาลเกร มีกิจกรรมไปในทางละเมิดกฎหมายมีโอกาสดพบเพื่อนเสเพล จะมีอัตรากระทำผิดมากกว่าเด็กที่อาศัยอยู่ในถิ่นที่ไม่ค่อยมีปัญหาทางสังคม
3. ครอบครัวเป็นสิ่งที่กำหนดเกียรตินิยมของเด็ก เขาจะค่อย ๆ เรียนรู้ว่าบุคคลที่น่าเลื่อมใสศรัทธานั้นเป็นใคร ถ้าเด็กเกิดไปนิยมชมชอบคนที่ชอบละเมิดกฎหมายและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดด้วย โอกาสที่จะเสียคนง่าย
4. ถ้าภายในครอบครัวไม่ราบรื่น ไม่เป็นสุข ไม่น่าอยู่ เด็ก ๆ ก็จะออกไปหาสังคมชเรชทดแทนนอกบ้าน ซึ่งถ้าเด็กไปถูกเพื่อนเสเพลชักจูง โนมน้าวให้กระทำผิด เด็กก็จะกลายเป็นเด็กเกร

5. ครอบครัวเพิกเฉยหรือไม่สามารถอบรมสั่งสอนให้เด็กเคารพคอกฎหมายหรือปกป้องเด็กมากเกินไปทำให้เด็กได้ใจ ทำอะไรตามใจตนเองและไม่คุ้นเคยกับกฎเกณฑ์ของสังคมทำให้เด็ก

สุธา จันทน์เฒ (2540) ยังได้เน้นให้เห็นว่า สภาพที่จัดว่าเป็น “บ้านแตก” ได้แก่ บิดามารดาไม่ปรองดองกัน ทะเลาะกันบ่อย ๆ หรือหย่าร้างกัน มารดาไปมีสามีใหม่หรือบิดามีภรรยาใหม่ และไม่ให้ความอุปการะแก่บุตรเท่าที่ควร สิ่งเหล่านี้จัดเป็นสภาพบ้านแตกทั้งสิ้น ส่วนใหญ่ของเด็กเกรมาจากบ้านที่ประสบความยุ่งยาก บ้านที่เข้าลักษณะบ้านแตกสาแหรกขาด ดังที่ได้กล่าวมาแล้วจึงเป็นเหตุให้เด็กขาดความรักจากบิดา มารดา และหันไปหาทางชดเชยด้วยการมีพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ

อรัญ สุวรรณบุบผา (2518) ได้รายงานว่าการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีปัจจัยสำคัญอันเนื่องมาจากการเสียสัมพันธภาพภายในครอบครัวเกิดความเบื่อบั่นในสภาพที่เป็นอยู่เวลาหาทางออกโดยการคบเพื่อน เนื่องจากเด็กขาดที่พึ่งขาดที่ปรึกษาในปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนขาดความคับข้องใจ คำแนะนำของเพื่อนจึงช่วยให้เกิดความพอใจรู้สึกรอบรู้เป็นสุขใจ โอกาสเช่นนี้ทำให้เด็กถูกชักนำให้กระทำความผิดกฎหมายได้ง่าย จากการศึกษาสัมพันธระหว่างเด็กกระทำความผิดกฎหมายกับบิดามารดา พบว่าร้อยละ 20 ของเด็กที่กระทำความผิดติดต่อกับบิดามารดานาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 25 ต่างฝ่ายต่างอยู่ไม่มีโอกาสได้พบปะติดต่อกัน

3. สาเหตุทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ภาวะเศรษฐกิจโดยทั่ว ๆ ไปของชุมชนและภาวะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด

3.1 ภาวะทางเศรษฐกิจของชุมชน บุคคลใดอยู่ในชุมชนหรือสังคมที่มีภาวะทางเศรษฐกิจรุ่งเรือง การกินอยู่และการดำรงชีวิตของชนกลุ่มนั้นก็ย่อมอยู่ในมาตรฐานการครองชีพสูง ประชาชนอยู่ดีกินดี ได้รับแต่ความสะดวกสบาย ไม่มีความเดือดร้อนในค่าครองชีพ ประชาชนมีแต่ความผาสุก จิตใจเบิกบานและอยู่กันอย่างปกติสุข ตรงกันข้ามหากประชาชนของสังคมหรือประเทศนั้นอยู่ในภาวะเศรษฐกิจเสื่อมโทรม เกิดวิกฤติการณ์อันอาจเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุนานาประการ ทำให้เกิดความแร้นแค้นและอดขัดขาดแคลน ผลผลิตที่ได้รับไม่พอแก่ความต้องการของประชาชนในการอุปโภคบริโภค ทำให้เกิดสภาวะข้าวขาดหายแพงขึ้น การกระจายรายได้หรือการเก็บภาษีอากรไม่เป็นธรรมแก่สังคม อำนาจการซื้อของเงินตราลดน้อยลง ย่อมมีผลกระทบกระเทือนผู้มีรายได้น้อยและผู้มีรายได้ประจํามาก มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของสังคมอย่างใหญ่หลวง

โดยที่ประเทศประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาศัยอยู่ในชนบทที่ด้อยพัฒนา เกษตรกรส่วนมากไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง ผลผลิตที่ได้ต่ำ ขาดความสะดวกในด้านคมนาคม เรื่องเครดิตและการตลาด น้ำไม่พอใช้ ขาดอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค อนามัยไม่

ดี มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน ขาดการศึกษา ค่าครองชีพสูง ประสบปัญหาความเลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ ทั้งยังได้รับความไม่เป็นธรรมในเรื่องภาษีอากรและมีปัญหาคนว่างงานมาก หลังฤดูกาลทำนาหรือเก็บเกี่ยวแล้ว ทำให้มีชีวิตไปวัน ๆ หนึ่ง โดยไม่มีอนาคตและทำให้หลงผิด เช่นจับกลุ่มมั่วสุม เสพสุรา เล่นการพนัน มิฉะนั้นก็อพยพเข้ามาในเมืองหลวงก่อความยุ่งยากและทำให้กลายเป็นอาชญากร

3.2 ภาวะเศรษฐกิจของผู้กระทำผิด ความยากจนย่อมเป็นสาเหตุหนึ่งที่บีบบังคับให้คนเราจำเป็นต้องกระทำผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์ หรืออาจกล่าวได้ว่าความจนเป็นต้นเหตุแห่งอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ทั้งนี้เพราะมนุษย์จำเป็นต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของชีวิตในบางกรณีมิใช่ตัวคนเดียวยังมีครอบครัวและบุตรเล็ก ๆ อีกมากที่ต้องเลี้ยงดู เมื่อถูกบีบบังคับในด้านนี้หนักเข้า ก็อาจกลายเป็นโรคจิตหรือมิฉะนั้นก็อาจทำให้เห็นผิดเป็นชอบก่ออาชญากรรมขึ้น โดยเฉพาะในครอบครัวที่ยากจน บิดามารดาต้องต่อสู้กับการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่อบรมดูแลบุตร จึงมักเลี้ยงดูบุตรตามขบวนการขาดการศึกษา มีแต่ความอดอยากหิวโหยอยู่ตลอดเวลา ก็ยอทำให้เด็กต้องช่วยตนเองโดยการไปลักขโมยเขากิน ต่อ ๆ ไปก็อาจคิดนิสยชั่ว กระทำผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์อยู่เรื่อย โดยที่เห็นว่าไม่ต้องทำงานหนัก ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจจับไม่ได้ก็จะมีเงินทองใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย มีชีวิตอยู่อย่างสบาย แต่ถ้าถูกจับได้ก็ถือว่าเป็นคราวเคราะห์มากกว่าที่จะถือว่าเป็นความประพฤติน่าผิด (สุธา จันทน์อม, 2541, หน้า 22-23)

4. สาเหตุจากปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม

อิทธิพลจากสังคมและสิ่งแวดล้อม ย่อมมีผลต่อเด็กและเยาวชน ไม่มากก็น้อย เช่น การเลียนแบบพ่อแม่ หรือครูบาอาจารย์ ภูมิประเทศ ดินฟ้าอากาศ และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ดังพอจะแบ่งย่อยได้ดังนี้ (ประภาศน์ อวยชัย, 2516, หน้า 9-13)

4.1 การเพิ่มของประชากร การอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองหลวง เป็นสาเหตุของอาชญากรรมอย่างหนึ่ง เนื่องจากก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น ความยากจน แห้งแล้ง ไทรม การว่างงาน การขาดแคลนอาหาร การขาดการศึกษา ฯลฯ

4.2 การศึกษาอบรม สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปั้นชีวิตจิตใจและอนาคตของเด็กและเยาวชน สถาบันฯ จะต้องกวาดขันให้เด็กมีความประพฤติที่อยู่ในระเบียบวินัย และประสานงานกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดี การขาดแคลนสถานที่เรียนและครูอาจารย์ก็เป็นปัญหาที่สำคัญอันหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้เด็กไม่มีที่เรียน กลายเป็นเด็กเร่ร่อนจรจัด กระทำผิดอยู่เป็นประจำ

4.3 สภาพถิ่นที่อยู่ แหล่งสลัมหรือแหล่งเสื่อมโทรม มักจะเป็นแหล่งมิจาชีพและแหล่งคนอันตราย และเป็นที่ยรวมของยาเสพติด และโสเภณีไปด้วยในครัวเรือนและเยาวชนที่อาศัยอยู่ด้วย จึงมักจะกระทำผิดได้ง่ายเพราะเห็นแต่ตัวอย่างที่ไม่ดี

4.5 สถานรันทรมย์ที่เป็นแหล่งอบายมุข จากการรายงานของพนักงานคุมประพฤติที่ไปสืบเสาะข้อเท็จจริงที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดทางอาญา พบว่าเด็กและเยาวชนมักจะไปมั่วสุมในแหล่งรันทรมย์ที่เป็นแหล่งอบายมุข เช่น บ่อนการพนัน ซ่องโสเภณี สถานที่อบอบนวด โรงน้ำชา ในคัลลัม กอฟฟี่ช็อป ฯลฯ

4.6 ผู้ใหญ่ทำตัวอย่างที่ไม่ดีให้เด็กเห็น หากผู้ใหญ่กระทำสิ่งไม่ดี เด็กและเยาวชนอาจจดจำเป็นตัวอย่างและไปกระทำผิดศีลธรรมหรือกฎหมายโดยง่าย

4.7 การขัดแย้งทางสังคม อิทธิพลจากต่างประเทศในศุลโลกไร้พรมแดน เช่น สัญญาณผ่านดาวเทียมเข้าเครื่องรับโทรทัศน์ มีส่วนทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดตาม โดยขาดการพิจารณาให้ถ่วงแท้

4.8 การคบเพื่อนชั่ว เด็กและเยาวชนที่มีเพื่อนเกร มีความประพฤติไม่ดี อาจชักจูงให้ประพฤติดีเสียหรือเสียผู้เสียคนได้ เช่น ขวนขวายโรงเรียน เทียวเตร่เตร่ในสถานรันทรมย์ที่เป็นแหล่งอบายมุข ฯลฯ

4.9 การเสพยาเสพติด การติดยาเสพติดมักเป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิดอื่น ๆ ด้วยเพราะต้องการได้เงินเพื่อนำไปซื้อยาเสพติดในราคาแพง เช่น ถักขโมย ปล้นจี้ ค้าประเวณี ฯลฯ

4.10 หนังสือพิมพ์และหนังสืออ่านทั่วไป การเสนอข่าวอาชญากรรมบางครั้งมีส่วนเอนเอียงไปในทางส่งเสริมให้บุคคลประกอบการกระทำผิด แทนที่จะชักจูงให้ประพฤติดีอยู่ในขอบเขตแห่งกฎหมายและศีลธรรมอันดี การยกย่องผู้กระทำผิดก็เป็นการส่งเสริมการกระทำผิดโดยไม่รู้ตัว เช่น เรียกผู้กระทำผิดว่าเจ้าพ่อ สิงห์ล่าอาว ไอ้เสือปืนไว เป็นต้น หนังสือประเภทลามกอนาจารก็มีส่วนให้เกิดการชั่ว และเพราะนิสัยที่ไม่ดีงามให้แก่เด็กและเยาวชน

4.11 ภาพยนตร์ วิทยุ และโทรทัศน์ ปัจจุบันมีการพักผ่อนโดยการดูภาพยนตร์ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ เป็นเรื่องที่พบโดยทั่วไป หากสิ่งเหล่านั้นมีลักษณะเป็นไปในทางไม่ดี หรือล่อแหลมต่อการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด เช่น ภาพยนตร์ฆาตกรรม ภาพยนตร์เกี่ยวกับอาชกรรม เป็นต้น ก็เป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนจำไปเป็นตัวอย่างในการกระทำผิดได้

ส่วน สมพร เทพสิทธิ (2542, หน้า 13-14) ได้สรุปสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจากหนังสือเรื่อง “บุคลิกภาพและการพัฒนา: แนวโน้มพฤติกรรมและการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน” ของ รศ.ดร.โสภา ขปิลมัมน์ ไว้ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชน เช่น สาเหตุทางด้านพันธุกรรม ทำให้เด็กที่เกิดมามีสภาพทางด้านร่างกายที่ผิดปกติไปเป็นต้นว่า ปัญญาอ่อน จิตใจบกพร่อง
2. สาเหตุจากครอบครัว เช่น ความไม่สม่ำเสมอในการกวดขันพฤติกรรมและการวางโทษของพ่อแม่ ความแตกแยกของครอบครัว การขาดความอบอุ่นในครอบครัว การขาดความเอาใจใส่ดูแล
3. สาเหตุจากโรงเรียน โรงเรียนมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อชีวิตและอนาคตของเด็กและเยาวชน เพราะโรงเรียนอาจจะเป็นแหล่งที่ผลิตเด็กกระทำผิด อาจจะช่วยป้องกันเด็กกระทำผิดและอาจช่วยเด็กที่กระทำผิดแล้วให้กลับเป็นคนดีได้
4. สาเหตุจากกลุ่มเพื่อน นอกจากครอบครัวแล้ว วัยรุ่นจะคลุกคลีและใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด การรวมกลุ่มกันเป็นแก๊งค์เป็นพวก ย่อมทำให้วัยรุ่นในกลุ่มเดียวกันมีค่านิยมที่เหมือนกัน มีทัศนคติที่คล้ายกัน ทำอะไรเหมือนกันหมด และมีความเห็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
5. สาเหตุจากสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม ชุมชนแออัดที่อยู่ในเมืองจะมีผลก่อให้เกิดเด็กและเยาวชนกระทำความผิดได้มากกว่าชุมชนในชนบท

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังได้รวบรวมความคิดเห็นจากบทความและเอกสารและต่าง ๆ เกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติดไว้ดังนี้

1. บัญชา เลาหะวรุตม์ (2542, หน้า 29) ได้เขียนบทความเรื่องยาบ้า ปัญหาใหญ่ของชาติ ไว้ว่าทุกวันนี้ยาเสพติดเกิดมาจากปัญหาครอบครัว เพื่อนฝูง การอยากลองและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ยาบ้ามีการเสพติดกันทุกชนชั้นไม่ว่าจะยากจนหรือร่ำรวย จากเด็กในสลัมถึงลูกเศรษฐีมีเงิน มีสิทธิ์ที่จะติดยาบ้าได้ทุกเวลา ดันเหตุเพราะยาบ้าหาง่ายมาก ราคาไม่แพงนัก

2. หมึกสีขาว ได้เขียนบทความ “เหตุบ้านงานเมือง” แสดงความเห็น ว่าสังคมไทยในวันนี้เป็นเหตุสร้างความอึดอัดอย่างไม่น่าเชื่อให้เกิดขึ้นกับเด็ก ๆ เพราะจากการที่สังคมไม่ค่อยเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ซึ่งเคยเป็นผู้คอยเฝ้าบ้านเฝ้าเรือนถูกความรุ่มร้อนแห่งอารมณ์ ตามประสาวัยรุ่นของเด็ก เมื่อเด็กรู้สึกว่าเขาจะหันเข้าหาเพื่อนและหาทางสร้างความสำคัญให้แก่ตัวเอง เพื่อการยอมรับในหมู่เพื่อน แม้บางครั้งเลยเถิดจนติดคุกก็มี (หมึกสีขาว, 2542, หน้า 3)

3. จันทรเพ็ญ ชูประภาวรรณ (2541, หน้า 28) ศึกษาพบว่าในชุมชนแออัดคลองเตยมีบ้านเดียวกัน คืมสุรา และสูบบุหรี่เป็นประจำ เด็กอยากลอง หรือใช้บรรเทาอาการป่วยทางกาย และเพื่อชักชวน

บุญเพราะ แสงเทียน (ม.ป.ป., หน้า 5-15) เขียนคำบรรยาย ถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีอยู่หลายประการด้วยกัน เด็กและเยาวชนแต่ละคนกระทำผิด เพราะมีสาเหตุต่าง ๆ กัน บางครั้งเด็กและเยาวชนอาจกระทำผิดเพราะสาเหตุหลายประการประกอบกันก็มี

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยทั่วไปอาจศึกษาได้เป็น 3 แง่ หรือ 3 ด้านด้วยกัน คือ ในแง่ของกฎหมาย สังคมวิทยา และจิตวิทยา

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในแง่ของกฎหมาย

นักกฎหมายถือว่าสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากความเข้าใจการรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือการถูกหลอกล่อจากผู้ใหญ่ จึงไม่ถือว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นการกระทำผิดในทางอาญา ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรม (Crime) ถือว่าเป็นเพียงพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Delinquency) เท่านั้น เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำผิดก็จะไม่ลงโทษในทางอาญา (Penalty) แต่จะใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน (Measures for Children and Young Persons) แทนการลงโทษ เพื่อแก้ไขความประพฤติ (Rehabilitation) ตัวของเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดก็ไม่เรียกว่าเป็นอาชญากร (Criminal) แต่เรียกว่า ผู้กระทำผิดหรือผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Delinquent หรือ Juvenile Delinquent)

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในแง่ของสังคมวิทยา

นักสังคมวิทยา อธิบายถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนว่า มาจากการที่เด็กและเยาวชนนั้นคบหาสมาคมกับคนที่ความประพฤติไม่ดี อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่ยังมีจิตใจอ่อนแอ ไม่มั่นคง จึงถูกชักนำ ครอบงำได้ง่าย ตัวอย่างที่ไม่ดีของบุคคลที่แวดล้อมตัวเด็กและเยาวชน หล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนประพฤติผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคมและกลายเป็นการกระทำผิดในที่สุดจากสถิติของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางปรากฏว่าปัจจัยซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนก็คือ สภาพครอบครัวที่แตกแยก (Broken Home) ความยากจน การขาดการศึกษา การอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดซึ่งแวดล้อมไปด้วยมิจฉาชีพ คนจรจัด และเป็นแหล่งมั่วสุมทางอบาชนุช

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในแง่ของจิตวิทยา

นักจิตวิทยา อธิบายถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไว้หลายทฤษฎีบางทฤษฎีก็เกี่ยวข้องกับทางชีววิทยาด้วย กล่าวคืออธิบายว่าการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีสาเหตุมาจากความผิดปกติทางร่างกาย เช่น ขาเป๋ ปากแหว่ง ตาเข เป็นต้น ความผิดปกติทางจิต เช่น เป็นโรคปัญญาอ่อน โรคจิต หรือโรคประสาท เป็นต้น ความผิดปกติทางนี้ อาจมีมาแต่กำเนิดสืบทอดทางกรรมพันธุ์โดยผ่านทางยีนส์หรือโครโมโซมส์หรือเกิดจากความเจ็บไข้รวมทั้งอุบัติเหตุซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งสาเหตุดังกล่าวเป็นปมด้อย หรือแนวโน้มที่มีส่วนผลักดัน ให้อารมณ์ของเด็ก

และเยาวชนปรวนแปร มองโลกในแง่ร้าย มีพฤติกรรมเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม และกระทำความผิดได้ง่าย และบางครั้งก็อาจกระทำความผิดรุนแรงผิดปกติด้วย จากสถิติของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ปรากฏว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมักจะมีสาเหตุมากจากความผิดปกติทางจิตใจและอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามความบกพร่องทางจิตนี้มีสาเหตุแห่งการกระทำผิดโดยตรงหากแต่ทำให้สภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนอ่อนแอ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เป็นเหตุให้ขาดความยับยั้งชั่งใจจึงกระทำความผิดได้ง่ายกว่าคนทั่วไป

อย่างไรก็ตามเราอาจแยกแยะสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนออกได้เป็น 2 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ

1. สาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม (สาเหตุภายนอก)
2. สาเหตุที่เกิดจากตัวของเด็กและเยาวชนเอง (สาเหตุภายใน)

1. สาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม แบ่งออกได้เป็น 4 ประการคือ

1.1 สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว ได้แก่

1.1.1 การแตกร้างภายในครอบครัว (Broken Home) เช่น บิดามารดาตายหรือหย่าร้างกัน

1.1.2 การไม่สามัคคีปรองดองกันในครอบครัว

1.1.3 ความยากจน

1.1.4 ความสับสนปรกรกรงวังของบ้านเรือน หรือการที่บ้านตั้งอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม

1.1.5 บิดามารดาเป็นคนไม่ดี ประพฤติชั่วเป็นตัวอย่างไม่ดีแก่เด็ก หรือตั้งต่อนให้เด็กประพฤติชั่วเพื่อแสวงหาประโยชน์จากเด็ก

1.1.6 บิดามารดาปล่อยปละละเลย ไม่ดูแลเรื่องความเป็นอยู่ การศึกษาเล่าเรียน ไม่เอาใจใส่อบรมดูแลตั้งต่อนเด็ก ซึ่งอาจเป็นเพราะบิดามารดาขาดงานไม่มีเวลาให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กหรือเป็นเพราะไร้การศึกษา รวมทั้งบิดามารดาที่อบรมดูแลเด็กเข้มงวดกวดขันเกินไปหรือตามใจเด็กมากเกินไปจนเสียคนด้วย

1.2 สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมภายนอกครอบครัว ได้แก่

1.2.1 สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ไม่ดีต่าง ๆ

1.2.2 การคบเพื่อนชั่ว

1.2.3 ตัวอย่างไม่ดีจากสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น แหล่งบันเทิงที่ยั่วยุกามารมณ์และหนังสือลามก

1.2.4 การขาดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสิ่งจรรโลงใจที่ดี

1.3 สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสถานการณ์ของบ้านเมือง ได้แก่

- 1.3.1 ตัวอย่างไม่คิดต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะในละแวกบ้าน
- 1.3.2 การขัดกันทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี
- 1.3.4 ผลสะท้อนจากการปฏิบัติอันยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง
- 1.3.5 ผลจากการตกต่ำทางเศรษฐกิจ และค่าครองชีพที่สูงขึ้น

1.4 สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสถานการณ์อื่น ๆ ได้แก่

การขาดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม ขาดการศึกษา ขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว ขาดการอบรมที่ดีจากบิดามารดา และการขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ทำให้เกิดการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากขึ้น กรณีที่เกิดสงคราม หรือความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองเกิดการรบราฆ่าฟันกัน ทำให้เด็กมีจิตใจกระด้างหยวนซ้ำ

2. สาเหตุที่เกิดจากตัวของเด็กและเยาวชนเอง แบ่งออกได้เป็น 3 ประการ คือ

2.1 สาเหตุทางพันธุกรรม นักอาชญาวิทยาบางท่าน เช่น Cesare Lombroso (บิดาแห่งอาชญาวิทยา ค.ศ.1835-1909) เชื่อว่าความประพฤติดหรือสัญชาตญาณบางอย่างของมนุษย์เรานั้นสามารถถ่ายทอดจากบิดามารดาสู่บุตรหลานได้ไม่มากนักน้อย เช่นความบกพร่องทางจิตใจของบิดามารดา อาจถ่ายทอดมาซึ่งบุตรได้ ทำให้บุตรขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำผิดโรคภัยไข้เจ็บบางอย่างก็อาจคิดไปถึงบุตรได้เช่นกัน ดังคำพังเพยที่ว่า ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

2.2 สาเหตุจากความไม่สมบูรณ์ประกอบทางกาย ความไม่สมบูรณ์ประกอบทางกายเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เด็กกระทำผิดได้ เพราะการมีร่างกายไม่สมบูรณ์นั้นเป็นสาเหตุให้เด็กถูกล้อเลียนจากเพื่อนหรือเป็นที่รังเกียจจากคนทั่วไปทำให้เด็กเกิดปมด้อย และต้องการหาทางชดเชยโดยทำให้คนเด่นหรือทำให้คนเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งบางครั้งเป็นการกระทำเด่นในทางที่ผิด

2.3 สาเหตุจากความไม่สมบูรณ์ประกอบทางจิต ปกติคนเรานั้นย่อมมีความรู้สึกหรือสัญชาตญาณต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน มีความโลภ ความโกรธ ความหลง และความรู้สึกทางเพศ เป็นต้น แต่การแสดงออกเพื่อสนองความรู้สึกเหล่านั้นแตกต่างกันออกไปในแต่ละคน ขึ้นอยู่กับการศึกษาอบรมและภาวะแวดล้อม องค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้การแสดงออกของแต่ละคนผิดแผกกันออกไปก็คือ ความมีจิตใจมั่นคง หรือจิตบกพร่อง ผู้ที่มีจิตบกพร่อง ไม่สมบูรณ์ประกอบก็จะแสดงออกผิดแผกไปจากผู้ที่มีจิตใจมั่นคงกล่าวคือผู้บกพร่องอย่างขาดวิจรรณญาณและความยับยั้งชั่งใจในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรม เป็นเหตุให้เกิดเป็นการกระทำผิดขึ้นได้

3. รายงานการสำรวจเปรียบเทียบสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สรุปสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไว้ 3 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ

3.1 สาเหตุที่เกิดจากตัวบุคคลถึงแวดล้อม ตัวอย่างกรณีศึกษาในประเทศเกาหลีใต้ และประเทศไทย (บุญเพราะ แสงเทียน, น.ป.ป., หน้า 9)

ประเทศเกาหลีใต้

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชาวเกาหลีสำรวจจากเด็กและเยาวชน ที่ถูกนำตัวมาสู่ศาลครอบครัวของเกาหลี มีสถิติดังนี้

ความยากจน	ร้อยละ	30.8
การคบเพื่อนเสเพล	ร้อยละ	26.0
การอยู่คนเดียว	ร้อยละ	12.2
อุบัติเหตุ	ร้อยละ	9.8
ความบกพร่องทางครอบครัว	ร้อยละ	7.8
ความสนุกคะนอง	ร้อยละ	4.0
ความเห่อเหิมไร้สาระ	ร้อยละ	3.0
การถูกชักจูงใช้จ้างงาน	ร้อยละ	2.6
การเลียนแบบ	ร้อยละ	0.5
ความบกพร่อง	ร้อยละ	0.5
ความโกรธ	ร้อยละ	0.3
ความบกพร่องทางจิต	ร้อยละ	0.2
สาเหตุอื่น ๆ	ร้อยละ	2.2

ประเทศไทย

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไทย สำรวจจากเด็กและเยาวชนที่ศาลเยาวชนและครอบครัว พิจารณามีความผิด ในปี พ.ศ.2537 มีจำนวนและสถิติดังนี้

สภาพทางครอบครัว	1522 คน	คิดเป็นร้อยละ	33.31
การคบเพื่อน ถูกชักจูง	1506 คน	คิดเป็นร้อยละ	32.96
สภาพทางเศรษฐกิจ	519 คน	คิดเป็นร้อยละ	11.36
การรู้เท่าไม่ถึงการณ์	208 คน	คิดเป็นร้อยละ	4.55
สาเหตุอื่น ๆ	814 คน	คิดเป็นร้อยละ	17.82

เปรียบเทียบกับแผนภูมิที่ 9 แสดงอัตราส่วนสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในช่วงปี พ.ศ.2516 ถึง 2537 จากเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลเยาวชนและครอบครัว ฉบับเฉลิมพระเกียรติ หน้า 195 ปรากฏว่ามีสาเหตุดังนี้

ทางครอบครัวหรือสภาพทางอารมณ์	ร้อยละ	32.54
------------------------------	--------	-------

การคบเพื่อนเพศพลหรือถูกชักจูงใช้จ้างงาน	ร้อยละ	31.11
ทางเศรษฐกิจ	ร้อยละ	21.75
สาเหตุอื่น ๆ เช่นกามารมณ์	ร้อยละ	11.81
ทางร่างกายหรือสภาพจิตใจ	ร้อยละ	2.79

สภาพทางครอบครัวและสภาพทางอารมณ์

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ที่สำคัญที่สุดคือการที่ครอบครัวแตกแยกโดยบิดามารดาหย่าร้างกัน ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย บิดามารดาประพฤติชั่ว เช่นบิดาชอบดื่มสุราเสพยาเสพติด มารดาชอบเล่นการพนัน บิดามารดาทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ครอบครัวก็เข้มงวดในการอบรมเลี้ยงดูลูกเกินไป บางครอบครัวก็ปล่อยปละละเลยหรือความใจถูกมากเกินไปเด็กขาดความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ ทำให้เด็กหนีออกจากบ้าน ขาดที่ยึดเหนี่ยว เป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดได้ง่าย

การคบเพื่อนเพศพลหรือถูกชักจูง

ในชุมชนแออัดซึ่งเป็นแหล่งเสื่อมโทรมของเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร และในชนบทที่ห่างไกลทุรกันดาร บริการของรัฐด้านการศึกษา สาธารณสุข และการพักผ่อนหย่อนใจ ยังไม่เพียงพอทำให้เด็กไม่ได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ บ้านเรือนกรุงรัง แวดล้อมด้วยตัวอย่างที่ไม่ดีและแหล่งอบายมุข ขาดที่พักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสม เด็กต้องออกมาเตร็ดเตร่นอกบ้าน เป็นโอกาสให้คบเพื่อนและพากันประพฤติชั่วและประกอบกรอันผิดต่อกฎหมายได้ง่าย บางคนก็หาทางขจัดความเครียดด้วยการเสพยาเสพติด และก่อให้เกิดอาชญากรรมอื่น ๆ ตามมาเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

สภาพทางเศรษฐกิจ

ในปัจจุบันบิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านทั้งสองคน ทำให้ไม่มีเวลาที่จะอบรมดูแลตั้งสอนบุตรของตนได้เพียงพอ ยังเป็นครอบครัวที่ยากจน ต้องออกจากบ้านแต่เช้า กลับบ้านมืดค่ำ และไม่มีปู่ย่าตายายเลี้ยงดูบุตรด้วยแล้ว ก็ยังทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่นมากขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางสังคมความยากจน ความอดอยาก ก่อให้เกิดการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินได้ง่าย

สภาพทางร่างกายและสภาพจิตใจ

สาเหตุแห่งการกระทำผิดที่เกิดจากสภาพร่างกายและจิตใจนั้น เป็นสาเหตุที่เกิดจากตัวของเด็กและเยาวชนเอง จากสถิติของสถานพินิจพบว่า ผู้ที่กระทำผิดส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่มีร่างกายพิการเป็นใบ้ หรือเกิดปมด้อย ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ยาก หรือขาดสติที่จะยับยั้งชั่งใจ มีอารมณ์รุนแรงบางครั้งก็เป็นแรงผลักดันให้กระทำความผิดอย่างร้ายแรงขึ้นได้

สาเหตุอื่น ๆ

สาเหตุอื่น ๆ แห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น ได้แก่ สภาพทางอารมณ์ การประมาทเลินเล่อ การชอบเสี่ยงโชคทางการพนัน และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นต้น

3.2 สาเหตุทางโครงสร้างของสังคม

โครงสร้างของสังคม หมายถึง ระบบทางการศึกษา เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงระบบเหล่านี้ มีผลไปถึงการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนด้วย ดังตัวอย่างของประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทยต่อไปนี้

ประเทศญี่ปุ่น

จากรายงานของกระทรวงยุติธรรมของประเทศญี่ปุ่น เมื่อ ค.ศ. 1965 ปรากฏว่าความเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของสังคมที่เป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของระบบครอบครัวของญี่ปุ่นในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง การออกไปทำงานนอกบ้านของมารดา

ที่อยู่อาศัยขาดแคลน

โอกาสในการเข้าศึกษามีอุปสรรค

การแข่งขันในการเข้าศึกษาในสถาบันชั้นสูงมีมาก

สภาวะการหางานทำจำกัด

การขาดแคลนคนงานวัยรุ่น

การอพยพเข้ามาสู่เมืองใหญ่

สภาพที่อาศัยของคนงานวัยรุ่นไม่ดี

การอยู่อาศัยกันอย่างแออัดในเมืองใหญ่

สื่อมวลชนลงข่าว และแพร่ภาพไม่เหมาะสม

ความเจริญทางเศรษฐกิจ และค่าครองชีพสูงขึ้น

การเพิ่มขึ้นของรถยนต์ (ก่อให้เกิดปัญหาการจราจร อุบัติเหตุทางรถยนต์ การลักขโมยรถยนต์ และการใช้รถยนต์ในการประกอบอาชญากรรม เป็นต้น)

ประเทศไทย

จากรายงานสภาวิจัยแห่งชาติ ฉบับลงวันที่ 8 สิงหาคม 2510 เรื่องสาเหตุแห่งการกระทำผิดบางลักษณะ ในคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2509 รายงานว่า โครงสร้างของสังคมที่เหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน คือ

- การเพิ่มของจำนวนประชากร และการอพยพจากชนบทของประชากรเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้น

- การปล่อยให้วัฒนธรรมต่างชาติ ที่เป็นภัยต่อวัฒนธรรมไทยเข้ามาในประเทศโดยควบคุมพิทักษ์แก่เด็กและเยาวชนยังไม่เพียงพอ
- การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในด้านวัตถุของกรุงเทพมหานครหรือเมืองใหญ่ ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว คนหันไปสนใจด้านวัตถุ เห็นแก่เงินเป็นสำคัญ อันเป็นบ่อเกิดแห่งความชั่วร้าย
- ในด้านเศรษฐกิจ แม้จะมีการพัฒนาการทางเศรษฐกิจในเรื่องการลงทุน เรื่องการคมนาคมทางบก ทางน้ำ และการสื่อสารโทรคมนาคม แต่ประชากรส่วนใหญ่ก็ยังคงยากจน ค่าครองชีพสูง
- ในด้านศาสนา ความเชื่อในหลักสำคัญที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ลดลงไปมาก อันกระทบต่อความคิดของเด็กและเยาวชน
- การศึกษา การอาชีพ และการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชนยังมีบริการที่ตอบสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนไม่พอเพียง
- โอกาสกระทำผิดต่อเด็กและเยาวชนไม่พอเพียง
- นอกนั้น ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ควรทราบอีก เช่น
- การผันผวนทางการเมือง
- ประสิทธิภาพของเจ้าพนักงานตำรวจไม่ดีพอ การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ผู้กระทำผิดต่อกฎหมายจึงไม่ค่อยจะเกรงกลัว
- สถานหย่อนใจทางกามารมณ์มีมาก
- ปัญหาการว่างงาน
- การควบคุมสื่อสารมวลชนยังไม่เพียงพอ มีการให้แพร่ภาพและข้อเขียนทางกามารมณ์และอาชญากรรมมากเกินไป

4. สาเหตุเกี่ยวกับกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

4.1 สาเหตุจากการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เช่น ประเทศฟิลิปปินส์มีกฎหมายห้ามมิให้เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 16 ปี ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมห้ามเร่ขายของตามที่สาธารณะ ห้ามรับจ้างเฝ้ารถยนต์ เป็นต้น เป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนที่ยากจนและจำต้องช่วยผู้ปกครองทำงานเพื่อเลี้ยงครอบครัวต้องถูกจับ ถูกดำเนินคดีในข้อหาขายของในที่สาธารณะ กีดขวางการจราจร คดีจรจัด และคดีรับจ้างเฝ้ารถยนต์เป็นจำนวนมาก

4.2 สาเหตุจากการใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เช่น ตั้งสถานีตำรวจหรือป้อมตำรวจมากขึ้นมีตำรวจเพิ่มขึ้น เด็กและเยาวชนถูกจับบ่อยครั้งขึ้น เป็นต้น

4.3 สาเหตุจากการแยกแยะลักษณะความผิดมากขึ้น

4.4 สาเหตุจากวิธีการแก้ไขอบรมในสถานฝึกและอบรมไม่ดีพอ ทำให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถกลับตัวได้ และกลับมาก่อทำผิดอีก

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ แห่งภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับทฤษฎี พฤติกรรมการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชน ไว้ในเอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง “เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด : ความต้องการพื้นฐานและทิศทางการพัฒนา” ใจความว่า ทฤษฎีอธิบายพฤติกรรมผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชน มี 3 ทฤษฎี คือ

1) ทฤษฎีทางชีวภาพ เช่น

- ความก้าวร้าวเกี่ยวข้องกับระดับฮอร์โมนเพศชาย
- วัยรุ่นที่ทำความผิดรุนแรง มักมีปัญหาในการตั้งสมาธิ เป็นโรคสมาธิบกพร่อง

2) ทฤษฎีทางจิตใจ เช่น

- มีมโนธรรมบกพร่อง
- ความปรารถนาที่จะกระทำผิดของบิดามารดา ที่ซ่อนอยู่ในจิตใจได้นานี้ถูกถ่ายทอดมาสู่เด็กและเยาวชนผู้เป็นบุตร

3) ทฤษฎีทางสังคม เช่น

- มีความค้ำอชโอกาสทางสังคม โดยรอบตัวมีแต่ความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย
- ต้องการสถานะของคนให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

ผู้บรรยายสรุปว่าวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายนั้น

1) ร้อยละ	100	มีความผิดปกติทางจิต
2) ร้อยละ	50	มีบิดามารดาที่หย่าร้างกัน
3) ร้อยละ	14.4	มีบิดาซึ่งมีประวัติอาชญากรรม
4) ร้อยละ	7.2	มีมารดาซึ่งมีประวัติอาชญากรรม
5) ร้อยละ	75	ของวัยรุ่นที่กระทำผิดรุนแรงมากมีประวัติเคยถูกกระทำ

ทารุณมาก่อน

6) ร้อยละ	17	ของบิดามารดาที่เป็น โรคจิตเภท มีบุตรต้องคดี

เมื่อศาลเยาวชนและครอบครัว ได้ทราบสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนแล้ว ก็ย่อมที่จะเลือกใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแก่ผู้กระทำผิด ให้เหมาะสมเป็นราย ๆ ไปตามสาเหตุนั้น ๆ จุดประสงค์ใหญ่ก็คือพยายามหาวิธีที่จะกำจัดหรือตัดทอนสาเหตุและแนวโน้มนั้นเสีย เช่น ถ้าศาลทราบว่า สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดเพราะบิดามารดาประพฤติชั่วเป็น

ตัวอย่างที่ไม่ดีแก่บุตร ศาลก็อาจใช้วิธีแยกเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดนั้นออกจากบิดามารดาเสีย โดยสั่งให้ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้น ไปอยู่ในความดูแลของบุคคลหรือองค์การอื่นที่เหมาะสมกว่า หรือส่งตัวไปรับการฝึกและอบรมในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจ เป็นต้น เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนนั้นพ้นจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีนั้น ๆ เป็นต้น สำหรับฝ่ายบ้านเมือง การทราบสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนย่อมเป็นประโยชน์ ในการหาวิธีป้องกันและแก้ไขการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนได้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน มีดังต่อไปนี้
งานวิจัยภายในประเทศ

ศิริพร หลิมศิริวงษ์ (2511, หน้า 101) ได้ทำการวิจัยปัญหาทางครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าปัญหาสัมพันธภาพภายในครอบครัวผลักดันให้เด็กต้องหนีออกจากบ้านและคบเพื่อนเลว จนในที่สุดก็กระทำความผิดกฎหมาย ความเป็นอยู่ในครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องเป็นเช่นนั้นได้แก่ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน การมีคู่ครองใหม่ของบิดามารดา เด็กขาดการอบรมจากความรัก บางครอบครัวเด็กเป็นที่ระบายอารมณ์ที่ไม่ดีของบิดา

พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2510, หน้า 80) ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธภาพในครอบครัวตามทัศนคติของเด็กที่กระทำความผิดและไม่ได้กระทำความผิดกฎหมาย โดยการศึกษาความสัมพันธภาพในครอบครัวของเด็กที่กระทำความผิดและเด็กที่ไม่ได้กระทำความผิดที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี เป็นเด็กจากที่อยู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก 50 คน และเด็กในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เคยมีเด็กกระทำความผิดมาก 4 แห่ง อีก 50 คน พบว่า สภาพครอบครัวมีส่วนสำคัญมาก ที่จะผลักดันเด็กไปสู่พฤติกรรมการกระทำความผิด คือเด็กที่กระทำความผิดกฎหมายนั้นจะได้รับความสนใจจากบิดามารดาน้อยกว่าปกติ สภาพบรรยากาศในครอบครัวดังเครือข่ายมีปัญหาย่อยเสมอ

ประเทิน มหาจันทร์ (2521, หน้า 86) ศึกษาการกระทำความผิดกฎหมายของเยาวชนไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมาย และไม่ได้กระทำความผิดกฎหมาย คือ เยาวชนในสถานฝึกอบรมเยาวชนกลาง 400 คน และและเยาวชนปกติที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม 55 คน พบว่าเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมาย มีทัศนคติไม่ค่อยดีกับตนเองมากกว่าเยาวชนที่ไม่ได้กระทำความผิดกฎหมาย และมีความมุ่งหมายในชีวิตต่ำกว่า มีความเชื่อในเรื่องโชคร้ายและสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากกว่ากฎหมาย มีทัศนคติต่อการเบี่ยงเบนมากกว่า มีความมุ่งหวังทางการศึกษาค้นคว้า ประสบความสำเร็จล้มเหลวในโรงเรียนมากกว่า มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อโรงเรียนมากกว่าเยาวชนปกติ ส่วน

ความสัมพันธ์ระหว่างทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและการใช้เหตุผลและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดู แบบควบคุมและแบบลงโทษ

อัชมา ลิมไพฑูรย์ (2521, หน้า 154) ศึกษาลักษณะกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานฝึกอบรม ศึกษาเฉพาะกรณี สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (บ้านกรุณา) พบว่าเด็กและเยาวชนกระทำผิดส่วนมาก มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน บิดามารดาไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนหรือประกอบอาชีพอันใด การรวมกลุ่มเพื่อนเด็กและเยาวชนจะแลกเปลี่ยนประสบการณ์การกระทำผิดให้แก่กันภายในกลุ่มเด็ก ที่อยู่ในสถานฝึกอบรมบ้านกรุณามานานกว่า 1 ปี และเข้ามาหลายรอบ มักจะเป็นผู้ที่เล่าประสบการณ์ ร้อยละ 49.5 ที่คิดว่าจะเอาวิธีการกระทำผิดที่เพื่อนเล่าให้ฟังไปใช้ในสังคมภายนอกในเวลาข้างหน้า ส่วนเด็กอีกร้อยละ 31.5 ไม่คิดเลียนแบบ เพราะต้องการเป็นตัวเป็นตนดี การคบเพื่อน ร้อยละ 87 ต้องการคบเพื่อนบางคนที่เคยรู้จักกันในสถานฝึกอบรมมาก่อน อีกจำนวนหนึ่ง คือ ร้อยละ 43.7 มีแนวโน้มจะไม่รวมกลุ่มข้างนอกต่อไป

เสาวภา วัชรกิตติ (2521, หน้า 140-143) ศึกษาสาเหตุปัญหาเด็กและเยาวชนในการกระทำผิดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากเด็กและเยาวชนกระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จำนวน 300 คน พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีสาเหตุมาจากความยากจนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 37 และเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนในเขตเมืองส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม การอาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม ซึ่งเป็นเขตที่มีประชากรหนาแน่น จะมีการกระทำผิดในด้านต่าง ๆ เช่น ฉกชิงวิ่งราว การพนัน ยาเสพติด ฯลฯ และเด็กและเยาวชนรับเอาพฤติกรรมมาใช้

สุนทรี ศิลทิพัฒน์ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทำความผิดทางเพศของเยาวชน พบว่าช่วงอายุที่กระทำผิดอยู่ในระหว่าง 14-24 ปี เป็นผู้มีการศึกษาค่อนข้างน้อย ไม่เกินระดับ ป.5 ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวแตกแยก บิดามารดาและพี่น้องติดสุราสูงมากเป็นแนวโน้มให้ผู้กระทำผิดใช้สุราเป็นเครื่องงูใจให้กล้าในการกระทำผิด

สมจิตต์ วัฒนาชยากุล และคณะ (2525) วิเคราะห์เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจากศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา แต่มักขาดความเอาใจใส่ ความรัก และความอบอุ่นจากครอบครัวเด็กเหล่านี้ในทัศนะต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวว่า มารดาไม่เข้าใจและยอมรับ ส่วนบิดารักมาก แต่สนใจและเอาใจใต้น้อย บรรยายภายในบ้านค่อนข้างตึงเครียด เด็กไม่สนิทกับพี่น้อง ทะเลาะกันรุนแรงบ่อย บิดามารดาทะเลาะและทุบตีกัน ระเบียบ ในบ้านมีน้อย บิดามารดาควบคุมและลงโทษน้อย

อนันต์ชัย เขื่อนธรรม (2527) ได้ทำการวิจัยพบว่าปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีส่วนต่อการกระทำผิดของเยาวชนนั้นมีดังนี้

1. เยาวชนชายกระทำความผิดทุกประเภทมากกว่าเยาวชนหญิงยกเว้นความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่เยาวชนกระทำความผิดมากกว่าเยาวชนชาย
2. เยาวชนในช่วงอายุ 18-25 ปี จะกระทำความผิดทุกประเภทมากกว่าเยาวชนในช่วงอายุ 14-18 ปี ยกเว้นความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่เยาวชนในช่วงอายุ 14-18 ปี จะกระทำความผิดมากกว่าเยาวชนในช่วงอายุ 18-25 ปี
3. เยาวชนที่กระทำความผิดส่วนมากจะอาศัยอยู่ในเขต ซึ่งเป็นที่พักอาศัย เขตเกษตรกรรม และเขตร้านค้า
4. สุรา ยาเสพติด สถานเริงรมย์ อุปกรณ์การพนัน อาวุธ และของมีค่าต่าง ๆ เป็นปัจจัยนำไปสู่การกระทำความผิดของเยาวชนได้

โดยที่พบว่าเยาวชนที่อาศัยอยู่ในแฟลตจะกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด ส่วนเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนแออัดและเขตเกษตรกรรมจะกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธมากกว่าเยาวชนในเขตอื่น ๆ และเยาวชนอาศัยในเขตเกษตรกรรมและเขตที่พักอาศัย จะกระทำความผิดเกี่ยวกับฆ่าคนตายมากกว่าเยาวชนเขตอื่น

สุมาลี โสมนัส (2534) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการของเด็กและเยาวชนกระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางภายหลังปล่อย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง คือ เยาวชนกระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ช่วงอายุ 15-18 ปี ที่บ้านกรูณา บ้านปราณี บ้านอุเบกขา จำนวน 342 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการภายหลังปล่อย ของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และต้องการทราบว่า มีปัจจัยอะไรที่มีผลต่อความต้องการของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดภายหลังปล่อย ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า เยาวชนกระทำความผิดที่มีปัจจัยทางภูมิหลังต่างกัน มีความต้องการหลังปล่อยตัวต่างกัน และเยาวชนกระทำความผิดที่มีลักษณะต่างกัน มีความต้องการภายหลังปล่อยตัวต่างกัน

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2534, หน้า 206) ศึกษาบทบาทบิดามารดาของเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมาย โดยศึกษาจากเยาวชนที่มีอายุ 14-18 ปี ที่เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ สงขลา นครราชสีมา และกรุงเทพมหานคร รวม 280 ราย พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิด ประวัติในการกระทำความผิด เยาวชนเคยกระทำความผิดและไม่เคยกระทำความผิด มีจำนวนไม่ต่างกันมาก คือ ร้อยละ 47.14 และร้อยละ 52.85 อายุเฉลี่ยขณะกระทำความผิด 15 ปี เกี่ยวกับสาเหตุการกระทำความผิด ปัญหาเศรษฐกิจความยากจนเป็นจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 32.9 เพื่อนชักชวน ร้อยละ 28.6 เกิดจากความคึกขี้วุ่น ร้อยละ 28.2 มีอารมณ์ฉุนเฉียวและความโกรธแค้น ร้อยละ 6.1 และร้อยละ 3.6 เท่านั้น พฤติกรรมในการ

กระทำความผิด มีการวางแผนกระทำความผิด ร้อยละ 19.28 ร่วมกันทำและทำคนเดียวมีจำนวนเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 49.64 และร้อยละ 50.35

อัญฉรา ทองตัน (2536) ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ศึกษาลักษณะทั่วไปของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตัวอย่างในการศึกษา คือ เด็กและเยาวชนที่ถูกศาลพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 300 ราย โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อายุของเด็กและเยาวชนที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ร้อยละ 46.7 อาศัยอยู่กับบิดามารดา ส่วนสภาพแวดล้อมที่พักอาศัยของเด็กและเยาวชน ร้อยละ 37.7 อาศัยอยู่บริเวณชนบท ข้อมูลเกี่ยวกับความประพฤติดีกและเยาวชน มีความประพฤติเบี่ยงเบนชอบเที่ยวกลางคืน ตามสถานเริงรมย์เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.0 เคยหนีออกจากบ้าน ร้อยละ 33.3 เคยกระทำความผิดและถูกจับกุมมาแล้ว ร้อยละ 32.3 เสพยาเสพติด และอีกร้อยละ 31.0 เล่นการพนัน ความประพฤติที่เบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทเด็กและเยาวชนที่ศึกษาส่วนใหญ่ คบเพื่อนเที่ยวกลางคืน สูบบุหรี่ ชอบทะเลาะวิวาท ชอบดื่มสุรา เล่นการพนัน ร้อยละ 34.3 คบเพื่อนมีนิสัยนักเลงอันตราย ร้อยละ 32.7 คบเพื่อนเสพยาเสพติด ร้อยละ 29.3 คบเพื่อนที่เคยถูกตำรวจจับมาแล้ว

มนตรี พงษ์ทศศิริกุล (2537) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดทางอาญาของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดทางอาญา โดยเน้นที่ปัญหา ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางสังคม กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ รวม 160 ราย ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 40.7 บิดามารดาแยกทางกัน ร้อยละ 37.7 บิดามารดาอยู่ต่างจังหวัด การไม่ได้อยู่ร่วมกันกับบิดามารดาอาจเป็นสาเหตุให้เยาวชนว้าเหว่ เพราะอีกร้อยละ 40.8 ตอบว่า บิดาหรือมารดามีสามีหรือภรรยาใหม่ ความรู้สึกต่อบิดามารดา กลุ่มเยาวชนร้อยละ 24.0 อ้างว่าไม่รักบิดามารดา ร้อยละ 27.3 ยังรักในตัวบิดาและมารดา ร้อยละ 31.9 ไม่รักบิดาและมารดา เพราะบิดาและมารดาแยกทางกัน ข้อมูลเกี่ยวกับความประพฤติเยาวชน ร้อยละ 34.4 เคยสูบบุหรี่มาก่อน และร้อยละ 46.2 เคยคิดยาเสพติด เช่น เฮโรอีน และสารระเหย สถานที่ชอบไปเที่ยว กลุ่มเยาวชนร้อยละ 36.6 และ 28.5 ระบุว่า ชอบไปที่สถานที่ไม่หรือแหล่งต่าง ๆ คือ ไต่สะพาน และสถานเริงรมย์ และเมื่อเข้าไต่สะพานแล้ว จึงมีกิจกรรมที่ชอบกระทำร่วมกับเพื่อนคือ เล่นการพนัน

อุษา คงสาย (2538) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง” พบว่าการที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำมีสาเหตุมาจาก เพื่อนชวน มีปัญหาครอบครัว คิดยาเสพติด

ธีรพล ยุทธะเสรี (2540) ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชาย: ศึกษาเฉพาะกรณีคดีอุกฉกรรจ์ในกรุงเทพมหานคร ประชากร คือ เด็กและเยาวชนจากสถานฝึกอบรม บ้านกรูณา สถานฝึกอบรมบ้านมูทิดา สถานฝึกอบรมบ้านอุเบกขา รวมจำนวน 108 ราย จากการศึกษาวิจัย พบว่าเด็กและเยาวชนชายที่กระทำความผิดคดีอุกฉกรรจ์ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 14-18 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับ ป.6 ส่วนการศึกษาของบิดามารดาอยู่ในระดับต่ำ คือ ป.4 มีพี่น้องจำนวน 3-4 และเป็นคนที่สอง เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ รายได้ครอบครัวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำและปานกลาง และจะอาศัยอยู่กับบิดามารดาซึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ในปัจจุบัน พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ถูกศาลพิพากษา ให้ฝึกอยู่ในสถานฝึกอบรม เป็นระยะเวลากว่า 1 ปี – 2 ปี

ฉลอง สุขจันทร์ (2542) ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณีคดีปล้นทรัพย์ ประชากร คือ เด็กและเยาวชนซึ่งกระทำความผิดคดีปล้นทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร และศาลตัดสินให้เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง มีจำนวนรวม 145 คน จากการศึกษาวิจัย พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดีปล้น ส่วนใหญ่มีอายุ 15-18 ปี โดยส่วนมากเป็นบุตรคนที่ 1 หรือบุตรคนโต สถานภาพการสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่ เด็กและเยาวชนมีการศึกษาอยู่ในระดับ ม.1-ม.3 มากที่สุด ส่วนการศึกษาของบิดามารดาพบว่ามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือ ป.1 - ป.4 มากที่สุด ก่อนการกระทำความผิดเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงาน บิดาของเด็กและเยาวชนประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ส่วนมารดาประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด

กล่าวโดยสรุป ในทัศนคติของผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นแต่ละทฤษฎีต่างมีแนวคิด มีการค้นคว้าและวิจัยที่แตกต่างกันไป ตามแนวความเชื่อและทัศนคติของผู้ศึกษาวิจัย บางทฤษฎีเน้นศึกษาเรื่องของจิตใจว่า การที่คนเราจะทำผิดหรือประกอบอาชญากรรม ขึ้นอยู่กับจิตใจเป็นสำคัญ บางทฤษฎีเน้นถึงเรื่องบุคลิกภาพของตัวบุคคล กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดู การปลูกฝังและหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชนจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิด บางทฤษฎีเน้นถึงเรื่องนอกเหนือจิตใจ โดยกล่าวถึงสภาพแวดล้อมและสังคมที่เป็นปัจจัยหรือเป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำผิด และบางทฤษฎีเน้นถึงเรื่องจิตใจและนอกเหนือจิตใจ กล่าวคือคนจะกระทำผิดขึ้นกับปัจจัยทางจิตใจ ทางกายภาพ ทางสภาพแวดล้อม รวมตลอดถึงกฎเกณฑ์ข้อบังคับทางสังคม ซึ่งล้วนแล้วแต่มีหลักการและเหตุผลที่สำคัญทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัย เชื่อว่าบุคคลใดจะลงมือประกอบอาชญากรรมขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขทางสังคม สภาพแวดล้อม เงื่อนไข รวมทั้งพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะเหตุว่าปัญหาใดปัญหาหนึ่งกับแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นอาจเหมาะสมในวันนี้ แต่มิได้หมายความว่าเหมาะสมในวันข้างหน้า และแนวทางที่ดีต่อการแก้ไขปัญหานั้น ก็มีได้หมายความว่าเหมาะสมแนวทางที่ดีสำหรับแก้ไขปัญหาก็ได้ในวันข้างหน้า คงไม่มีสูตรสำเร็จตายตัวแน่นอน ชัดเจน ดังนั้น เราจึงต้องศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเตรียมการและเตรียมความพร้อม เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเหมาะสมต่อไป

วิจัยในต่างประเทศ

พอลค์ (Polk, 1982 อ้างถึงใน ฉลอง สุขจันทร์, 2542) ได้ศึกษาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ณ เมือง Portland รัฐ Oregon โดยใช้หลักของมนุษยนิยมศึกษา พบว่า การตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเยาวชนนั้น จะต้องอธิบายถึงความแตกต่างของสภาพสังคมตามพื้นที่ต่าง ๆ ในเมือง และในการอธิบายนั้นต้องพิจารณาถึงชนิดของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น ๆ

สมีค (Schmid, 1964 อ้างถึงใน ประเทิน มหาจันทร์, 2521) ได้ศึกษาขอบเขตของการประกอบอาชญากรรมและการกระทำความผิดของเยาวชน หรือพื้นที่อาชญากรอาศัยอยู่นั้น พบว่าพื้นที่ดังกล่าวจะมีปัจจัยดังต่อไปนี้ปรากฏอยู่ คือ มีการติดต่อกับสังคมน้อยมาก มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ชีวิตครอบครัวไม่เข้มแข็งพอ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ประชากรมีการย้ายเข้าย้ายออกอยู่ตลอดเวลา และบุคคลขาดในศีลธรรม

เมรซเตอร์ และเวล (Metzger & Weil, 1963, p. 317 อ้างถึงใน ฉลอง สุขจันทร์, 2542) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทำนายการกระทำผิดซ้ำ โดยการศึกษาของเขาได้ทำการติดตามผู้ที่ถูกปล่อยตัวหรือได้รับการพักการลงโทษ จากสถาบันแก้ไขพฤติกรรมของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ระหว่างปี ค.ศ.1959 อยู่เป็นระยะเวลา ถึง 2 ปีครึ่ง ซึ่งจำนวนผู้ต้องขังที่เข้าศึกษาในครั้งนี้ 311 คน ปรากฏว่าจำนวนผู้กลับมายังสถาบันนี้มีทั้งหมดร้อยละ 59 ซึ่งครึ่งหนึ่งกลับมาโดยฝ่าฝืนกฎ หรือสัญญาของการพักการลงโทษ ส่วนที่เหลือกลับมาโดยการกระทำผิดใหม่ ซึ่งระยะเวลาที่กลับมานั้นหลังจากพ้นจากสถาบันไปแล้วระหว่าง 6 เดือน ถึง 1 ปีมากที่สุด

จากผลการวิจัยของ เชลดอน และอีลีนอร์ (Sheldon and Eleanor) เมื่อปี ค.ศ.1957 เด็กที่กระทำผิดซ้ำ มีสาเหตุมาจากการที่สถานฝึกและอบรมไม่สามารถหาวิธีการที่เหมาะสมใช้ในการเฝ้าระวังรักษาหรือปฏิบัติต่อเด็กผู้กระทำผิดได้ เทวิน (Tawin, 1960-1961, pp. 77 – 79)

จากการศึกษาของ ซีเกล (Siegel, 1963 อ้างถึงใน ไพโรจน์ ติทธิภาพผล, 2529)

ได้ทำการศึกษาเรื่องความมีอารมณ์อ่อนไหว และการปรับปรุงบุคลิกภาพในเด็กผู้ชายที่กระทำผิด เขาได้ศึกษาบุคลิกภาพของเด็กที่นำไปสู่การกระทำผิด โดยศึกษาจากเด็กผิวขาวในสหรัฐอเมริกาที่มีอายุระหว่าง 16 – 17 ปี และได้กระทำผิด จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความมีอารมณ์อ่อนไหวมากเกินไปของเด็กเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการกระทำผิดซ้ำ นอกจากนั้นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การไม่สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก และจากการศึกษาครั้งนี้ยังชี้ให้เห็นว่า เด็กผู้ชายมีอารมณ์อ่อนไหวเกินไป เด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความกังวลเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม มีโอกาสที่จะกลับมากระทำผิดอีกภายหลังที่ได้รับการปลดปล่อยไปแล้วมากกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพตรงกันข้าม

ผลการวิจัยของผู้วิจัยในต่างประเทศดังที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าในการป้องกันแก้ไขมิให้เกิดการกระทำผิดซ้ำนั้น ควรใช้วิธีการแก้ไขผู้กระทำผิดที่ เป็นผู้ต้องขังให้พ้นโทษก่อนกำหนด นอกจากนี้จากการวิจัยยังพบว่าสาเหตุของนักโทษที่กระทำผิดซ้ำประการหนึ่ง ก็สืบเนื่องมาจากนิสัยและทัศนคติของผู้กระทำผิดที่ติดตัวมาแต่กำเนิดด้วย